

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 40-41 • Perjantaina 7. lokakuuta 2005

56. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Eino Vepsä täytti syyskuussa 70 vuotta. Hän on onnellinen eläkeläinen, joka on löytänyt tekemistä ja joka pitää kunnostaan huolta. Siitä Eino innostuukin puhumaan, hän on nimittäin tehnyt viime vuoden lopussa Loimaan kun- nalle (nytemmin Loimaan kaupunki) kirjallisen aloit- teen, että se maksaisi eläke- läisille vuosiliput kunto- salille.

Vepsä on ottanut selvää, että vanhuksen hoitopaikka maksaa yhteiskunnalle 100 euroa vuorokaudessa. Kun- tososalille kausikortin saa 70 eurolla. Jos sillä, että mak- saa eläkeläisen kuntosalikortin, saisi tämän käyttä- mään etuoikeuttaan ja siten mahdollisesti pitkittämään rappeutumistaan ja hoidet- tavaksi joutumistaan, se kannattaisi, vaikka hoitoon joutumista saataisiin siirre- tyksi vain vähän.

Vielä kaupunginhallitus ei tiettävästi ole päätöksiä tehnyt, mutta Vepsä odottaa ainakin keskustelua asiasta. Yhteiskunnallinen aktiivi- suu näkyy myös Loimaan Lehden yleisönosastoon kirjoittamisena. Hän on saanut pöyhäistyä monia asioita niin, että keskustelu on virinnyt puolesta ja vas- taan.

Eino Vepsä ei ole saanut ilmaista kuntosalikorttia, mutta se ei ole estänyt hän- tä käyttämästä lähellä koti- aan sijaitsevaa Hirvihovin kuntosalia. Hän myös lenk- keilee, pelaa lentopalloa, liikkuu luonnossa ja tekee vaikkapa halkoja. Moni- puolinen liikunta kuuluu ar- keen, mistä seuraa hyvän kunnan myötä hyvä olo.

Karjalainen ennen kaikkea

Monet harrastukset ovat tuoneet Eino Vepsälle myös eläkepäiviksi monenlaista tekemistä. Vuosituhannen alussa hän toimi useamman vuoden Kurkijokelaisen päätoimittajana, jolloin sai tehdä lehden alusta loppu- puun. Olihan hän avustanut lehteä jo monet vuodet, mutta lehden päätoimittaja- na toimiminen on kuitenkin erilaista.

Vepsä toivoo Kurkijoke- laisessa käytävän enemmän erilaisia keskusteluja. Vas- taukset ja monenlaiset mie- lipiteet tekisivät jutut mie- lenkiintoisiksi. Hänen mie- lestään esimerkiksi aluepa- lautuskeskusteluja on käyty lehtemme palstoilla erittäin vähän. Hän on sitä mieltä, ettei lähivuosina tapahdu mitään merkittävää asian

Eino Vepsä, hyväkuntoinen ja aktiivinen eläkeläinen

Kurkijoki-Sää- tiö onnitteli Eino Vepsää lahjoittaen hä- nelle Kurkijo- ki-isännänvi- rin numero 1.

tiimoilla, mutta keskustelut olisivat kuitenkin piikkiä ja muistuttaisivat asian merkittävyydestä.

Karjalan pakkoluovutta- minen Neuvostoliitolle on sellaista Suomen historiaa, jota ei sovi unohtaa. Eino Vepsä on pannut iloiten merkille, että nuoret ovat olleet palautuksen monista riippumatta siitä, ovatko karjalaisjuurisista vai eivät.

Entisenä peruskoulun opettajana Eino Vepsä tie- tää, etteivät historiankirjat kertoneet paljokaan sodis- tamme ja siitä, miten Kar- jala menetettiin. Sitä vas- toin Vepsän omat oppilaat saivat tietää asiasta kunnan annoksen. Kuten koulut, vaikenen myös valtiotalta, eikä asiasta uskallettu tuol- loin ääneen puhua.

Omaan ikäluokkaansa Vepsä on pettynyt, koska se tuntuu hyljeksivän Karjalan takaisin saamisen ajatusta.

Ei Karjala tulisi Suomelle kalliiksi, päinvastoin se toi- si työpaikkoja. Eikähän sitä aluetta tarvitsisi kerralla kuntoon saattaa. Sitä voitai- siin kunnostaa pitkään.

Nykyään Venäjän ja Suomen suhteista sentään puhutaan, mutta mitä, sekin on mielenkiintoista. Venäjä tuntuu äähtävän monista asioista. Virallinen venäläi- nen lehti muun muassa ker- toi, että Suomi, Viro ja Un- kari kärkeisivät Venäjän öljyä, kun ovat ottaneet kantaa marien tilanteeseen Venäjällä.

Suomi ja EU laittavat ra- haa muun muassa Venäjälle valmistuvaan jäteveden- puhdistamoon. Lähialueyh- teistyölle kohdistetut avus- tukset ovat olleet 200 mil- joonaa euroa. Yksistään suomalaisten osuus jäteve- denpuhdistamolle on 10 miljoonaa euroa. Tietenkin siitä on Suomellekin hyö-

tyä, jos jätevesiä ei lasketa Suomenlahteen.

Eino Vepsä on huolestu- nut Venäjän tulevaisuudek- si, sillä siellä vaiennetaan jälleen toisinajattelevia kut- ten Jukosin johtaja, joka laitettiin vankilaan kahdek- saksiksi vuodeksi. Vepsä kyse- leekin, kuinka kauan köyhä Venäjän kansa jaksaa.

Vepsän sukuhaara

Sukututkimusasia on myös Eino Vepsän sydäntä lähellä. Hänen suvuistaan, Lukka ja Räkköläinen, joi- den sivuhaara Vepsä on, on jo tehty sukukirjat. Eino- n isoisan äiti haettiin Kuup- palanmäestä Räkköläisen talosta emännäksi Vepsän taloon Elisenvaaraan Saa- vanmäelle. Talo joutui sit- temmin pakkohuutokaup-

Sivuillamme TÄNÄN mm.

Ilmari Kontulainen 90 v.	3
Häyhän suvulle vaakuna	4
Karjalan Liitto tiedottaa	5
Kuvasatoa Kurkijoelta	6-7
Eero Laukkanen: 20.6.1944	8
Kalaisia muistoja	11

Kurkijokelaisen toimitus poikkeuksellisesti kiinni pe 14.10.
Voit asioida muina päivinä.

Kurkijokelainen ilmestyy 21.10., 4.11., 18.11., 2.12., 16.12., 30.12.

Eino Vepsää kävivät onnittelemassa monet yhteisöt ja yksityiset. Tässä vuoro- sa ovat Kurkijoki-Säätiön edustajat Pirkko Riihonen ja Leena Virtanen, joka piti Einolle pienen onnittelupuheen kiitellen tätä monista toimista Säätiön hy- väksi.

luottamushenkilöt eivät pi- täneet nuorten omista pip- paloista, toimintakin lop- pui.

Harrastukset

Uudelleen karjalaistoi- mintaan Vepsä tuli Loi- maan Karjalaseuran kautta. Sen jälkeen hän on toiminut sen puheenjohtajana 11 vuotta, Karjalan Liiton liit- tovaltuustossa niin ikään toistakymmentä vuotta, Karjalaisseurojen Varsi- nais-Suomen piirin halli- tuksessa vielä kauemmin. Kurki-Säätiön ja Kurkijoki- Säätiön hallituksessa Vepsä on toiminut vuosina 1988- 2003, ja siitä puheenjohta- jana vuodet 1996-2000.

Liikuntaharrastusten li-

7.10.2005

Herran enkelit

Viime sunnuntaina oli Mikkelinpäivä, enkelien päivä. Sain ilon viedä pojantyttäreni Eevin (2 v. 4 kk) kirkkoon perhemessuun. Hän ei ole kovin montaa kertaa ehtinyt kirkossa käydä eikä ainakaan Humppilän kirkossa, jossa hän tietää mummonsa käyvän usein laulamassa.

Kun menin häntä hakemaan, hän kertoi silmät loistaen: ”Mummo tuli minua hakemaan.” Niin me tytöt kävelimme käsi kädessä kirkkoon. Vähän meitä kumpaakin jännitti. Ensin odotimme, kuinka lujaa ne kirkonkelit soisivat, kun Eevi oli joskus aiemmin niitä pelästynyt. Mutta tällä kertaa kellot eivät pelottaneet, sillä ”ne kutsuivat meitä kirkkoon”, kuten hänelle olin jo etukäteen kertonut.

Pieni suu kävi koko kirkkomatkan ajan. Asioita oli vaikka kuinka paljon mummolle kerrottavana. Kirkossa sytytimme hänelle ja velivauvalle kynttilät ja asetuimme paikoillemme, josta näimme messun kulun hyvin. Katselimme ympärillemme ja näimme sinne tänne sijoitettuja enkeleitä. Otimme myös esille kolehtirahat ja virsikirjat. Olin varannut Eeville oman pienen virsikirjan, jota hän piteli käsissään.

*”Milloinkaan ei hän hylkää,
lastensa kanssa hän on.
Jumalan kämmenellä ei
kukaan ole turvaton.”*

Kun tuli saarnan aika, kirkkoherra ei kiivennyt käään saarnastuoliin, vaan otti mikrofonin käteensä ja kulki kirkon etuosassa. Hän ja lapset yhdessä etsivät kirkkoon sijoitettuja enkeleitä. Eevikin näytti enkeleitä, kun kysyttiin, missä vielä olisi yksi. Kun Juhani kirkkoherra kertoi, että enkeleitä on ihan lähellä, jopa vieressä tai sylissä oleva pieni ihminen voi olla enkeli, tuntui todella siltä, että olin saanut pienen enkelin kanssani kirkonpenkkiin.

Kun veimme kolehtirahat koriin alttarille, Eevi sai kauniin enkelitaran. Se olikin suuri aarre, jota hän kantoi tiukasti kädessään kotimatalla. Ehtoolliselle niin ikään osallistuimme yhdessä. Eevi sai siunauksen ja minä ehtoollista. Eevi oli vain pahoillaan, kun hän ei muistanut kiittää. Päätimme, että siitä voi kiittää jälkikäteenkin.

Koko nelikymmenminuuttinen messu kului niin sujuvasti, ettei Eeville ehtinyt tulla aika pitkäksi. Hän oli kuin ”Herran enkeli” koko ajan, ja mummo oli niin kovin ylpeä kirkkoseuralaisestaan. Suosittelen kaikille isovanhemmille.

Raija Hjelm

Kuolleita

Rakkaamme

Aune Siviä TILLI

o.s. Lankinen

* 6.10.1919 Kurkijoki
† 19.9.2005 Alastaro

Kiittäen ja kaivaten
Aino
Ulla-Maija ja Kalervo
Antti ja Lumi
Aki
Sukulaiset ja ystävät

Oli sydän sulla niin lämmin hellä,
siellä paikka meillä jokaisella.
Mitään et pyytänyt, kaikkesi annoit,
meitä muistit ja huolta kannoit.
Kauniit muistot voimaa antaa,
surun raskaan hiljaa kantaa.

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan Alastaron kirkossa lauantaina 8.10.2005 klo 11.00, jonka jälkeen muistotilaisuus seurakuntatalolla.

Sanan Voimaa

7.10. Herra, Ole armollinen, pelasta minut! Herra riennä avukseni! Ps. 40:14

8.10. Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin olen minä rakastanut teitä. Pysykää minun rakkaukseni. Joh. 15:9

9.10. Hän synnyttää pojan, ja sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa synneistä. Matt. 1:21

10.10. Olkaa keskenänne yksimielisiä. Älkää pitäkö itseänne muita parempina, vaan asettukaa vähäosaisten rinnalle. Äkää olko omasta mielestänne viisaita. Room. 12:16

11.10. Ei Ihmisen Poikaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta. Mark. 10:45

12.10. Ja tämän hän itse on meille luvannut: iankaikisen elämän. 1 Joh. 2:25

13.10. Hän katsoi heitä Olkkia ja sanoi miehelle: ”Ojenna kätesi.” Mies teki niin, ja hänen kätensä tuli ennalleen. Luuk. 6:10

14.10. Siinä minun Isäni

kirkkaus tulee julki, että te tuotatte runsaasti hedelmää ja niin osoitate olevanne opetuslapsiani. Joh. 15:8

15.10. Siksi iloitsen heikkoudesta, loukkauksista, vaikeuksista, vainoista ja ahdingoista, joihin joudu Kristuksen tähden. Juuri heikkona olen voimakas. 2 Kor. 12:10

16.10. ”Minä tulen kuin varas. Autuas se, joka valvoo ja pitää huolen vaatteistaan, ettei joutuisi häpeään, kulkemaan alasti kaikkien nähden.” Ilm. 16:15

17.10. Tämän päivän on Herra tehnyt, iloittaa ja riemuuttaa siitä! Ps. 118:24

18.10. Johannes vastasi: ”Kukaan ei voi ottaa mitään, ellei siitä anneta hänelle taivaasta.” Joh. 3:27

19.10. Muistakaa tämä: joka niukasti kylvää, se niukasti niittää ja joka runsaasti kylvää, se runsaasti niittää. 2 Kor. 9:6

20.10. Hän puhuu sinulle, ja niiden sanojen voimasta sinä pelastut, sinä ja koko perhekuntasi. Apt. 11:14

Virta

Anna Runo minulle mieli,
puhua siitä, mitä olen jo
kauan miettinyt mielessäni.
Ajatukset virtaavat kuin
koski kuohupäissään,

eikä ole pysähdyspaikkaa.
Mietin, onko se ajatusten
ikuinen virta ihmisen
mielessä.

Aili Hellin Kurri
s. Piironen

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Hartaus sunnuntaiksi 9.10.
21. sunnuntai helluntaista

Kuuluuko kirkon profeetallinen ääni nykyaajassa?

Tämä aika sairastaa. Kaikilla on kiire. Aamusta yöhön. Arjesta pyhään. Ihmisistä otetaan enemmän irti kuin heidänkestokykynsä antaa myöten. Kaikki ajattelevat mahdollisimman suuria taloudellisia voittoja. Toisilla on työtä liikaa ja toisilla ei ollenkaan. Mylly pyörii. Kuka tai mikä meidät pysäyttää? Kuolemako? Emmekö muuten osaa tehdä rajauksia? Eräälle henkilölle lääkäri kirjoittikin reseptin, jossa luki: ”Mene kerran viikossa hautausmaalle kävelemään ja -mieti!”

Tämä aika sairastaa. Yhteiskunnallisesta ja moraalaisesta rappiosta kertovat turvallisten kotien ja vanhempien katoaminen. Tiedämme hyvin, kuinka pysyvä parisuhde on paras taen lasten tasapainoiselle kehitykselle, mutta silti elämän rikkinäisyys valtaa alaa. Nykyinen tilanne johtaa vääjäämättömästi tunne-elämältään tasapainottomien ihmisten määrän kasvuun sekä lasten ja nuorten pahoinvoinnin lisääntymiseen. Pahaa oloa paetaan liian usein päihteisiin.

Tämä aika sairastaa. Moni vaikuttaja ilmoittaa olevansa ”pienen ihmisen” asialla. Vallan rappeuttava vaikutus on kuitenkin havaittavissa mitä korkeammalle hierarkiassa nouseaan. Pieni ihminen ja hänen kärsimyksensä unohtuvat. Liian monella päätökselläkin tuntuu olevan se vaikutus, että rikkaat rikastuvat ja köyhiltä otetaan pois sekin, mitä heillä on ollut.

Onko näistä lupa julistaa? Vai käykö silloin, kuten profeetta Aamokselle, jolle sanottiin vapaasti siteerattuna: ”Näkijä, mene tiehesi ja palaa kotiisi. Profetoi ja hanki leipäsi siellä. Täällä et enää profetoi. Tämä on kuninkaan pyhäkkö ja valtakunnan temppeli.” (Aam 7:12-13)

Tämä aika sairastaa. Sairauden keskellä etsitään kuitenkin myös apua sisäiseen tyhjyyteen, tarkoituksettomuuteen, kipuun ja tuskaan. Mistä tuo apu tulee? Löytyykö se henkisyyden ja hengellisyys pintoaliidosta ja viihteestä? Ei!

Kirkolta odotetaan selkeää evankeliumin ruisleipää, jossa on vastaavuutta ihmisten etsintään. Julistetaan synty synniksi ja armo armoksi. Olkoon kristillisen seurakunnan evankeliumin aarteet kirkkaina esillä keskuudessaamme tänäkin päivänä. Meidät on lähetetty maailmaan Jeesuksen lähettiläinä. Pidetään hänen elämää antava nimensä esillä ja arvossa. Muutoin tilanne johtaa siihen, mistä Paavali varoittaa: ”Tulee näet aika, jolloin ihmiset eivät siedä kuulla tervettä oppia, vaan haalivat itselleen halunsa mukaisia opettajia kuullakseen sitä, mitä kulloinkin mieli tekee. He tukkivat korvansa totuudelta ja kääntyvät kuuntelemaan taruja.” (2.Tim. 4:3-4)

Tämä aika sairastaa. Maailman harha opettaa tälle nisulla kasvatetulle sukupolvelle, että kaiken pitäisi olla kivaa ja mukavaa. Onnellinen on vain se, joka on hymyilevä, terve, onnistunut, menestyvä, arvostetussa ammatissa ja omistaa tuottavan osakesalkun. Eikö silloin ole evankeliumia kertoa, että rumakin on kaunis? Elämän ei tarvitse olla kokoaikaista onnellisuutta, vaan siihen kuuluu vääjäämättömästi kärsimystä, sairautta, luopumista, onnettomuutta ja köyhyyttä, itkua ja ikävää, surua ja murhetta, yksinäisyyttä ja kaipausta. Tarvitsemme arjessamme Kristusta, joka oli kaikessa kiusattu, jotta hän voi meitä kiusattuja auttaa.

Tämä aika sairastaa. Maailma on kuin suuri sairaala. Kaikki olemme enemmän tai vähemmän sairaita. Lohtuna meille tuodaan sama Raamatun lupaus, joka annettiin Vanhan testamentin profeetoille matkavarusteeksi ja Uuden testamentin opetuslapsille voimaksi: ”Älä pelkää, sillä minä olen sinun kansasi!” Tämä lupaus on lausuttu Raamatussa 365 kertaa. Siitä riittää meille lupaus jokaiselle päivälle. Karkausuosikin on huomioitu.

Vesa Mäkelä

Kirjoittaja on Vaasan vankilan vankilapastori ja Vuoden pappi 2004.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen jättämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)
Etusivu **60** centtiä/mm + alv 22 %
Muut sivut **45** centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuineista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Merkkipäiviä

Ilmari Kontulainen 90 v.

Ilmari Kontulainen syntyi 6.10.1915, kasvoi ja asui Kurkijoen Korpisaarella hoitaen siellä maanviljelystilaa. Parhaat nuoruusvuotensa, lähes neljä vuotta, hän puolusti isänmaatamme.

Korpisaaren synnyin- ja kotipaikan menetysten ja evakkotaipaaleiden jälkeen Ilmari Kontulainen jatkoi perheensä kanssa maanviljelystä raivaten pellot ja rakentaen itse kaikki tarvittavat asuin-, talous- ja karjarakennukset Mellilän Peninkulmalla.

Eläkkeelle siirryttyään Kontulainen muutti Elsa-vaimonsa kanssa Loimaalle, jossa he saivat yhdessä

viettää 60-vuotishääpäiväänsä vuonna 1999. Vaimon kuoltua vuonna 2000 Ilmari on asunut yksin kerrostalohuoneistossaan.

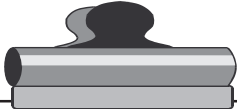
Yleisöltä

KAUKUKOON KORKEA KIITOS

saamistani sanasista,
lauluistanne laatuista,
kaunehista kukkasista,
laadukkaista lahjasista.

Kevensitte huomattavasti seitsemän vuosikymmenen tuomaa taakkaa harteiltani!

Eino Vepsä

NIMIPÄIVÄT

pe 7.10. Pirkko, Pirjo, Pirita, Piritta, Birgitta

la 8.10. Hilja

su 9.10. Ilona

ma 10.10. Aleksis, Aleksis.

 Aleksis Kiven päivä

ti 11.10. Otso, Ohto

ke 12.10. Aarre, Aarto

to 13.10. Taina, Tanja, Taija

pe 14.10. Elsa, Else, Elsi

la 15.10. Helvi, Heta

su 16.10. Sirkka, Sirkku

ma 17.10. Saana, Saini

ti 18.10. Satu, Säde

ke 19.10. Uljas

to 20.10. Kasperi, Kauno

Sirpaleita onnesta

Tässä oon jälleen, muuta tarvitse en, tutussa pihassa olen onnellinen.

Vaik pihamaa kasvoi villinä heinää, eikä jäljellä enää punaista seinää.

Entinen kaikki mieleeni piirtyi, kun ajanratas taaksepäin siirtyi.

Kuitenkin paikka rakas ja kallis, unhoittuvan tään koskaan en sallis.

Terttu Ketola

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Missä kunnassa sijaitsee Akseli Gallen-Kallelan erämaa-ateljee Kalela?
2. Minkä ansioituneen joukon vanhin jäsen on ilomantsilainen Onni Määttänen?
3. Mitä pelkää pyrofobiasta kärsivä ihminen?
4. Kuka on ensimmäinen valtioneuvoksen arvoniemen saanut nainen Suomessa?
5. Mikä oli Aleksanteri Suuren lempihevosen nimi?
6. Kristinusko on suurin uskonto maailmassa. Mikä on toiseksi suurin?
7. Minä vuonna Englanti julisti sodan Suomelle?
8. Minkä alan kirjallisuuden kuvittajana taidemaalari Rudolf Koivu oli parhaimmillaan?
9. Missä maassa on maailman pisin eli 53,8 kilometriä pitkä rautatietunneli?
10. Mikä on kolmion kulmien summa?

Aini Kylliäinen

Vilja on kypsynyt, sato tallessa

Viime vuoden marraskuun puolivälissä Aini soitti minulle, hän oli käynyt kokeissa. Vakava sairaus oli valinnut uhrinsa. Nyt hänen aikansa on täyttynyt. Syksyn sato on korjattu talteen.

Tämän viljan kypsytti monenlaiset myrskytuulet. “Ei misseä moaliman kolkas kasva nii hyvää potattihoa, ko siellä”, sanoi Aini ylistäissään omaa syntymäpitäjäänsä.

Hän oli syntynyt Kurkijoella, Titon kylässä. Kurkijoki sijaitsi vuonojen ja jylhien kallioitten pirstomassa Laatokan luoteisosan kärkeissä. Titto, Ainille niin rakaine maisemineen, noin kahdeksan kilometrin päässä Lopotista, kauppapaikasta.

Ylistäessään potattia ja muuta viljavien peltöjen antia, hän tiesi sen johtuvan muinaisesta Laatokan pohjan maa-aineksesta. Viljasta ja karjasta tuli perheelle elanto.

Kun sota alkoi ja synkät pilvet peittivät taivasta, silloin Ainin korvissa soi isänmaan kutsu niin voimakkaana, että hän ilmoittautui mukaan. Hän aloitti lottatyönsä Kurkijoella samassa koulutilan rakennusryhmässä, johon myöhemmin tuotiin 134 Elisenvaaran suurpommituksen kuolonuhria.

Sodan alkupuolella siinä sijaitsi vankileiri. Vartioitteen ja muun sotilashenkilökunnan muonitusta oli yhtenä hoitelemassa lotta Aini

Sofia Kesseli. Vangit laittoivat itse ruokansa jaettujen muona-annosten mukaan. Se oli sitä “täällä jossain” -aikaa. Paikat ja tilanteet saattoivat vaihtua päivittäin, eikä kahdeksan tunnin työpäivästä kukaan muistanut puhua mitään. Se oli opettavainen elämänkoulu.

Monien vaihteitten jälkeen Ainin lottatyö päättyi Aunuksessa juhannuksen tienoissa 1944. Sen korpi-vaelluksen aikana Aini oli tehnyt kutsumustyönsä niin

hyvin, että oli saanut myös virassaan ylennyksiä. Hän oli muonituspuolen ryhmäpäälikkö, joka hoiti kolmen eri kohteen muonitusasiat ja niistä aiheutuvan kirjanpidon.

Kaiken kaaoksen jälkeen Suomi oli kuitenkin itsenäinen, mikä oli jokaiselle se tärkein asia.

Karjalaiset evakot etsivät uutta juurtumispaikkaa. Aini löysi sen vihdoinkin Metsämaalta, musta multa kynsien alla tuntui niin turvaliselta. Moneen otteeseen Aini myöhemmin sanoi: “Lottatyöstä saatu kokemus oli koko minun elämäni kivijalka. Ilman sitä minusta ei olisi tullut ikinä mitään. Sillä taipaleella sisäistetty velvollisuudentunto ja maataloustyössä saatu kotikokemus ovat auttaneet selviytymään tässä myöhemmässä elämän karusellissa.”

Hyvää ystävää lämmöllä muistaen

Onerva

Aune Kaksosen muistolle

Sain juuri aamulla viestin poismenostasi. Olinkin arvellut, että sinulla voi olla vaikeuksia kirjoittaa, kun vähään aikaan ei ollut kuulunut mitään. Olitkin ollut jo muutaman viikon sairaalassa, ennen kuin nukuit pois.

Me emme olleet koskaan tavanneet. Sinä olit siellä kaukana Pohjanmaalla, ja minä täällä itärajalla Kaakois-Suomessa. Kirjeen-

vaihtomme alkoi vuosia sitten muhkeasta kissan kuvasta Isoäidin palstalla. Joskus soittelimme. Aikaa myöten tulin tietämään monenlaisia asioita elämästäsi.

Sinä olit siirtokarjalainen emäntä, joka oli tehnyt maatilallaan pitkän päivätyön. Sinulta löytyi kuitenkin jokin väli muiden töiden ohella tehdä käsitöitä, aina myyntiin saakka. Minäkin sain postitse monesti

näitä taidonnäytteitä. Ne muistuttakoon minua sinusta.

Tapaturma jätti jälkensä vartaloosi, ja aikaa myöten se vaikeutti olemistasi. Olit iloinen, että pääsit kuntoutukseen. Niiltäkin matkoilta sain sinulta postia. Kirjoitit aina kortit aivan täyteen, vaikka kätesi oli väsynyt.

Olen monesti ajatellut, että vaikka meillä oli paljon ikäeroa - olisit sopinut iältäsi äidikseni - meillä oli jokin käsittämätön yhteys. Ehkä eläimet, elämä maatilalla ja ennen kaikkea Karjala olivat yhdistäviä tekijöitä.. Olimmehan Karjalan

tyttöjä. Minä, sodan jälkeen syntynyt, olen todennut vain Karjalan nykytilanteen. Sinä olit nähnyt kauniin Karjalan ja elänyt kapaleen elämää siellä.

“Siellä oli elämämme onnen päivät, kun suvi lauha lauloi lauluuan. Soi rannan puissa illoin huilu rastaan, nukahti laine kaislarantaa vastaan.”

Tuli syksy ja sinä nukahdit ikiyeeneen. Sielusi pääsi kotikumpujen luo. Sinua muistaen, ystäväsi

Paula

Muistettavaa

Tänään pe 7.10. klo 19 Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n järj. **Karjalaiset iltamat** Loimaan Heimolinnassa. Ohjelmaa ja lopuksi tanssit. Buffetti ja karjalaisia tuotteita myynnissä.

Hiitolan Pitäjätseuran järj. tarinailta 11.10. klo 18 Porissa Tuomarink. 2. Vieraamme Sirkka-Liisa Nylander tarinoi Hiitolaan liittyvistä asioista. Tervetuloa mukaan kaikki entiset ja uudet.

TKN esittää näytelmän **Riemuavio-liitto** ti 11.10. klo 19, su 16.10. klo 15 ja klo 18, Itäpellontie 2, Turku. Tervetuloa!

Elisenvaaran marittakerho kok. pe 14.10. klo 12 Eiralla. Yhteislähtö Kalevalankadulta klo 11.45.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kok. to 20.10.klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänselä 1, Helsinki. Käsittävät kylät: Haapavaara ja Ilme. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Seuraavat kokoukset: 17.11. ja 8.12. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukuja tutkivat ja tutkimusta aloittavat. Lisätietoja tarvittaessa Veikko Revolta puh (03) 762 2147, sähköposti: repo@ pp.phinet.fi.

Vaikuttava tilaisuus, **Balladi Ihan-talasta**, esittäjänä näyttelijä Timo Närhinsalo, Kampin palvelukeskudessa, Salomonkatu 21B, Helsinki ma 31.10. klo 18. Arpojen ja kirjojen myynti alkaa klo 17. Järj. Uudenmaan Karjalaisseurojen piirin Kulttuuritoimikunta.

Kokouksia

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n syyskokous

pidetään tiistaina 25.10.2005 klo 18 Kurkijokelaisen toimituksessa, Koulukuja 7. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Tervetuloa

Hallitus

Kiitos

Oli synkkä pimeä lokakuun yö, siellä sade niin raskaasti ikkunaan lyö. Syysmyrsky pauhaa parhaansa mukaan. Uskois, että ulkona ei olla voi kukaan. Mutta kumminkin kuuluu kuisketta ikkunan alla. Tuikahtaa valo kuin salama leimahtais taivahalla. Helähtää laulu, niin kauniisti soi. Sitä heräävän enkelten kuoroksi kuvitella voi.

On naapurit, ystävät nyt ulkosalla tuomassa terveisiä, viestiä vuosikymmenen vaihtajalle, ettei hän unohtaisi tämän maallisen matkan määrää eikä antaisi elon polkunsä kulkea väärään. Tuosta tahtoisin teitä nyt kiittää, vaan siihen eivät omat sanani riitä, siis pyyntöni onkin Herralle hartain: Hän yksin voi palkita teille sen parhain.

Loimaan Piltolassa 25.10.1964

Juho Kemppinen (1889-1971)
75-vuotispäivänsä yönä laulajien lähdettyä

Kuletaa kaivatuil kotpoluil Karjala kunnail

Kuulkaaha kaik k-kirjaimel kirjotettuu kuvvausta kot-Karjalast. Kauvva kai-vattu kesäkuu koitti kylmä kevvää kuluttuu, ku koko konkkaronkka käi kyytii keula kot-Karjalaa kohti. Kiitollisin käveltii kot-kylis. Kahteltii kaikkii kai-hottuu, kyl kauneuteesa kaik kukatkii koristautuit. Kotkylä kalustuu kuulu-

vamme koettii. Kotkoivu kaikes kom-meuvessaa kohos korkeuk-sii kotkummul. Kaikkiin kääät kietoutuuit kaarnasta koivukylkii koittelemmaa. Kallis koivu. Koita kestää kaikelaiset koittelemukset. Kyl kyynelietskii kihosiit kaikkiin kasvoil, ku kotkoi-vu kuppees käytii kahvitte-lemaa. Kajjautettii kiitos-

laulu korkeuksii. Koko kot-pelto keltasennaa kukkii, kyl kelpas kahtella. Kuunneltii kukahtelisko käki, kuultasko kuhakeittä-jä kivaltt kuulostavvaa ku-jerrusta, kirmailissiitko kot-taraiset kotkoivikos. Kylhä kotkyläs kaikelaista khatomista kaikil kylliks, ko kaik kunnaat kesäkuus kauneim-millaa kukostaat. Kylhä kohvi kotkoivu kuppees kaikil kelpaa korp-puloihe kans, keksiikii kans kohvii kastetaa. Koha kaik kärmiet kaikkovaisiit kau-venmaks kivekololoihe kiemurtelemaa. Kotkunnaavaakuna koivu kyles, kynttiläkkii kunnioit-tamaa kaikkii kottiisa ka-vottaneita. Kummalline kaiho kaikkii kuiteskii kos-kettaa, ku kahtellaa kaikkii kaunista. Kohotettaa kuo-hujuomaa kulku kostuk-keeks. Kippis. Kajjautettaa kiitoslaulu Karjala kunnait-te kunniaks. Kohotkoo kau-

niina korkeuksii. Kierrellää kahtelemas kaik kivat kolot. Kurkistet-taa, kukkiitko kissakäpä-lät keto-orvokkiloihe kansa kalliokololois. Kulleroita kuiteskii kaikkial keltasen-naa. Kieloloitakii kahtellaa, kukkisiitko kot-Karjalas. Kerrotaa kaikkii kivvoi kokemuksii kotkylästä. Kuka kerkijää. Kaikkii kui-teskii kiinnostaa kotkylä kuulumiset. Kaukasuuvest kumpuvaa kaikelaista ker-rottavvaa. Kivvoi kommelluksii kauheitakkii kokemuksii koulukäynni kommer-venkkei kerrotaa kalajuttui kau-hija kokosist kaloist. Kylälätkkii kuului kaike-laisii kivvoi kuultavii. Kerrotaa kyläskäymisist kauppareissuloist kärmekokemuksist kotkissa kiusaamisist kinttuloihe kuresaattaist kanapessii kahtomisist

kelkkoi kans kulkemisist kaikelaisest kiusatevost kauhija kovast koulu-kurist kivoist koulukavereist kukkii katkomisist käpylöihe kerräämisist kotkoivus keinumisest kaikist kamalist kielto-loist. Kylhä kaikelaista kivvaa keksittii kaverloihe kans keikuttii kiljuttii kilpaa kikatettii kaikelaisil ko-helluksil keksittii kummitusjuttu-loita kuunneltii kuuluuks kummituksii kurnuttii kaupas käyneilt karamellii kauniita kivilöitäkii ke-rättii kuuse oksis kiipeiltii kepako kans kiijätettii kaverii käytii kuurupiilosta kimpsuttii kärrikytyii koitettii kirroillakkii

keskenää kinattii keppilöihe kans käveltii keppikärrri kans kirmattii kaikelaisii kilpailuita käytii kasvimaatakii kitkettii katolkii kiipeiltii. Kylhä kerrottavaa ker-tyy. Kaike kiva kerrottava kans kyl käyp koteloo, ku kahteluu kotkylä kontuloi-he kamaluutta. Karjala kau-hiine kuntuu kuuveskym-menävuuves kurjistunt. Ko kukkaa kehtaa kotiloitaa kunnostella, kaik kallellaa konottää. Korjaisiit kehno-laist kottiisa kuntuu. Kuka kumma käis komentammaa kunnottommii? Koitetaa kuiteskii kestää kaik kamaluuvet. Kahtellaa kauneimmillaa kukkivaa Karjalaa, kuunnellaa kä-ekukkumist. Kiitellää kor-keinta, ku kuiteskii Karjalas kesäkuus käymää kerettii.

Terttu Ketola
Noormarkku

Häyhän suvulle vaakuna Leena Häyhästä uusi Nuutti

Häyhän suku sai oman vaakunan pitäessään 13. su-kujuhlaansa ja –kokoustaan Helsingin Vuosaaressa 16.-17.7. Näin kokous sinetöi kymmenkunta vuotta vi-reillä olleen hankkeen. Vijo Häyhä luovutti Nuutin tehtävät yksimieli-sesti valitulle uudelle Nuu-tille, Kouvolassa asuvalle Leena Häyhälle. Sukuneu-vosto vaihtui osittain. Var-sinaiset jäsenet ovat Ismo Häyhä, Aarno Alén, Paavo Häyhä, Pentti Häyhä, Kari Häyhä ja Inkeri Rislä. Va-ralle nimettiin Riitta Tam-misalo, Veijo Häyhä, Mar-ketta Häyhä ja Riitta Jaati-nen. Häyhän sukuvaakunan vasemmassa yläreunassa hohtaa kolme kultaista kol-miota. Ne kuvaavat Häyhän suvun kolme haaraa, jois-ta yksi on lähtöisin Rautjär-ven Ilmeeltä, toinen Kurki-joelta ja kolmas Sortavalas-ta. Alakulmaa peittää kolme hopeista aaltoviivaa, jotka kuvaavat suvun vaiheisiin

radikaalisti vaikuttaneita kolmea rauhansopimusta: Täyssinän, Pähkinäsaaren ja Uudenkaupungin rauha. Toimintasuunnitelman keskeisiä tavoitteita on pe-rehdyttää jäsenet suvun vai-heisiin, tutustuttaa ihmisiä toisiinsa, järjestää iloa ja virkistystä. Erityistä huolta kannetaan nuoren polven mukaan saamisesta. Tässä tarkoituksessa pyritään pe-rustamaan stipendirahasto, jonka turvin tuettaisiin su-vun ahkeria ja lahjakkaita nuoria. Häyhän sukuseura pyrkii julkaisemaan kotisivuja ja hyödyntämään internetin käyttöä seuran toiminnassa. Kahden vuoden välein ko-koontuva sukuseura päätti periä jäsenmaksua 20 euroa kahdelta vuodelta. Sukukokousta johti Eero Kataja. Pöytäkirjan laati seuran sihteeri Pentti Jaati-nen. Lauantain ohjelmassa oli kevyttä ilonpitoa mölk-kykisoista tikanheittoon ja tietovisaan.

Sukujuhla Häyhän suvun 13. tapaa-minen päättyi sukujuhlaan, jonka heläytti vauhtiin Kar-jalan satakieleksikin nimet-ty Raita Karpo säestäjänään kanttori Riitta Hirvonen. Kuultiin maistiaisia tekeil-lä olevalta levyltä, johon tullaan taltioimaan myös sellaisia lauluja ja sävelmiä, jotka ovat haipumassa un-hon yöhön. Juhlapuheessaan kor-keimman oikeuden jäsen Juha Häyhä käsitteli teemaa ”Suku ja laki”. Hän totesi lakia ja oikeutta tarvittavan silloin, kun ihmisten kesken ei ole luottamusta. Suvun jäsenet, jotka tuntevat toi-sensa, yleensä myös luotta-vat toistensa lupauksiin ja puheisiin. Juha Häyhä tunnusti saa-neensa nuorena juristina auskultantin paikan Por-voon tuomiokunnasta luul-tavasti nimensä ansiosta, hän kun oli kuuluisan sota-sankarin ja tark’ampujan Simo Häyhän sukua.

Häyhän suvun edustus jättämässä kukkatervehdystä Hietaniemen hautausmaalla sijaitse-valle Karjalaan jääneiden vainajien muistopatsaalle.

Toimittaja Inkeri Rislä kertoi, mitä karjalaisuus hän-nelle on merkinnyt sekä yk-sityisesti että journalismin maailmassa. Rikas ja vivah-teikas vanhempien syn-nyinseudun murre on ollut hänelle rikkaus ja avu kir-

joittajan työssä. Hän kertoi myös Aluepalautus ry:n ja ProKarelian tavoitteista pakkoluovutettujen aluei-den saamiseksi niiden oi-keille omistajille toivoen, että Häyhän väkikin pereh-tyisi asiaan.

Ohjelmassa oli myös Kalevalainen vieraan ter-vehdys, Nuutin tervehdys sukulaisille ja Nora Nenosen esittämää pianomusiik-kia.

I. R.

Nuoret keinulla

Katselin vanhaa eloku-vaa, jossa vanhanajan puu-keinu toimi huvipaikkana kuten omassa lapsuudessa-nikin. Muistan ajan, jol-loinka olin vielä ”liian nuo-ri” osallistumaan nuorten huveihin ja kaiholla katse-lin isompien liekkumisen iloa. Meillä Hiitolan Pukin-niemessä oli pihapiirissä mäntyjen väliin neljällä ”aisapuulla” ja kahdella is-tuinlaudalla tehty puukei-nu. Sitä, milloin ja ketkä

sen olivat tehneet, en kos-kaan tullut kysyneeksi. Se kuitenkin oli nuorison ko-vassa suosiossa varsinkin kesäisin. Ainakin juhannuk-sen aikoihin kokkotulien hiipuessa karkelot jatkuivat keinulla. Toinenkin samanlainen huvipaikka oli Roivaisilla lähellä Pukinniemen kou-lua. Nämä kaksi muistan varmuudella, muita en muista, lienevät kuitenkin olleet kauempana. Kun kävin vuonna 1991

ensi kertaa sodanjälkeises-sä Karjalassa Hiitolan Pu-kinniemiessä, en voinut ko-tipihassa muuta kuin halata isoa koivua ja itkeä! Vaikka jo etukäteen tiesin, ettei siellä ollut jäljellä yhtään rakennusta, että kaikki olisi ”naturana” ja laajat olisivat vielä laita-alueetkin, oli hämmästykseni sanoin ka-vaaumatonta. Tuo autius tun-tui uskomattomalta. Oli kuitenkin säilynyt ennallaan jotain, jota eivät olleet tuhonneet. Ensim-

mäiseksi tervehti koulun alapuolella oleva ”maantie-pylväs”, iso luonnon kivi, johon aikoinaan oli hakattu isäni nimi tieosuudesta: Onni Ijäs. Tai oikeastaan siinä luki vain O. Ijäs. Oli kuin olisi tervehtinyt isoa aarretta, isääni. Käveltyämme metsän halki tutuille tanhuville, nä-kyi luhistunutta kivistä na-vetan seinää ja nuo neljä pi-hakoivua, joista enää yksi on jäljellä. Mutta keinu-männyt seisoivat omalla paikallaan, olivat vain saa-neet lisää vahvuutta, kuten itsekin olin saanut. Keinuu oli lahonnut tai säretty, mut-ta männyn kyljessä ylhäällä oli edelleenkin yläpuun

paikka niin kuin tämänkin kesän matkalaisten nähtä-vänä. Tämän kevään kahdek-saa Noormarkun Karjala-seuran kävijää täydensi vii-si yliopiston tutkijaa kame-roineen. Filmille tarttui näi-den mainittujen kohteiden lisäksi lähde ja Perälampi, joka ennen oli kirkas keidas peltojen ympäröimänä, sa-moin kuin Haukilampikin, joka näkyi kotini yläkerran ikkunasta. Kuten olen jo joskus ai-emmin kertonut, on parem-pi puhua Pukinniemen Koulupiiristä kuin kylästä, koska kylämme on aikojen saatossa muodostunut use-an kylän salomaista. Näin

taloja kuului Hiitolan usei-siin kyliin muodostaen yh-den koulupiirin. Emme kui-tenkaan enää silloin, kun jouduimme lähtemään ko-deistamme, olleet mitään ”salonkävijöitä”, vaan jo-kainen eleli omavaraistalo-uttaan. Näiden tutkijoiden käy-dessä kotonani minua haas-tattelemassa tuntui, kuin tuo keinu olisi saanut taas uutta voimaa keinumisel-leen heidän ansiostaan. Kii-tos kulttuuriperinteen tal-lentajille. Ehkä joskus ”ky-läkeinu” tulevat uudestaan käyttöön. Keinuja muistel-len,

Aino Koppi
Noormarkku

JATKOA SIVULTA 1

säksi Eino Vepsä on tullut tutuksi historiikkien kirjoittajana. Hän kirjoitti Kurki-Säätiön 50-vuotishistoriikin vuonna 1996. Nyt on työn alla Loimaan Jankon historiikki. Vielä ennen joulua pitäisi valmistua Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n 60-vuotishistoriikki. Eino Vepsä on myös jo vuosia kuulunut Loimaan Tähtkän joululehden toimittajakunnan joukkoon.

Vepsä toimitti toista vuotta sitten Unto Miikkulaisen kurkijokelaisia murresanoja sisältävän kirjan Näin ikkeä. Vaikka päivät kuluvat historian parissa, Vepsä pysyttelee tarkkaan ajan tasalla seuraamalla päivän uutisia niin lehdistä kuin televisiostakin. Ajan-kohtais-, historia- sekä luonto-ohjelmat ovat kiinnostavinta antia TV:stä.

Monipuolisen aktiivisen elämän vastapainona Rauha ja Eino Vepsä ehtivät nauttia rauhallisestakin yhdessäolosta. Vaikkapa syöttäen tiaisia omakotitalon pihamaalla, jossa ne tulevat syömään ruokaa kädestä.

Raija Hjelm

*Vepsän talo on
tällä hetkellä ai-
noa talo maail-
massa, jonka lip-
putangossa heiluu
Kurkijoen isän-
nänviiri.*

Einolle 70 v. 22.9.2005

Piti puhetta pitää, vaan ei
puhetta tullut.
Tuli riimi, minkä repäisin,
Einolle runon tekaisin.
Mies on vielä
nuorenlainen,
Vaikka vuosia tulevi.
Ajanhammas ei
haavoittanut,
Kuorta komiaa rikkonut.
Ohimoille harmaat
kerännyt,
Charmia vain on lisännyt.
Kurkijoen kunnahilla
päivänvalon saavuttanut
Seitsemän vuosikymmenen
takaa.
Vaikka on pikkumiehenä
lähtenyt,
Voi pitäjistä tietoja muille
jakaa.
Kiinnostus on suuri ollut
Juuriansa kaivamahan,
Maata armasta
astumahan,
Kuulemaan käen
kukunnat,
Lehdot lempeät
muistamahan.
Kymmenet on kesäiset
matkat,
Joita Eino on johdatellut,
Sakin autohon kerännyt,
Tarinat monet kertoellut,
Majapaikat hankkinut,

Kirkkomaat kunnostellut,
Talkooväen voimistanut
hengen,
Sielun voimalla,
Laulun, puheen
pakinalla.

Sukujuurten etsinnässä
avuksi on aina ollut.
Itseänsä säästämättä
Matkanjohtajana
mainiona,
Joll on sana hallussansa,
Kaikki ohjaket käsissä.
Monet ovat hommat ollut
Koulutyönsä päättäjällä.
Milloin miestä tarvitaan
Vaikka kirjan tekohon,
Siin on mies paikallansa
Paperille pistämähän,
Tekstit, kuvat kulkemahan,
Murre sanat
selvittämähän.

Virkoja vois viiskin olla,
Niin on taitava tämänen,
Käsistänsäkin kätevä.
Jos tupa uusittava,
Aitta avara rakenna,
Kurkihirret hakattava,
Katto komia kohota.
Kaikki hommat
hoituvatkin,
Kun vain aikaa olisi,
Kiirehiltä kerkiäisi.

Mitä vielä oppimahan,
Suuria suunnittelemahan.
Rakkaimpana on Rauha
ollut.
Vuosikymmenet siin on
nuoret
Kasvatettu, opinteille
ohjattu.
Lapsenlapset leikitetty,
Tytöt touhukkaat,
tomerat,
Mummin, vaarin
silmäterät.
Synnytty on samahan
sukuhun,
Heimoveljeksi Karjalan,
Josta ylpeitä olemme.

Nyt on aika juhlinnalle,
Laulut, puheet
pulputettu,
Onnitelut ojennettu,
Halaukset hellitetty,
Taputeltu taitavasti,
Lykkyä lisää saneltu,
Vuosi hyviä aneltu.

Sylintäydeltä onnea
Einolle
ystävyydellä Sinulle
riimitteli

Martta

Karelia-puhallin- orkesteri 60 vuotta

Juhlakonsertti lauantaina 29.10.

“Sellanen ol’ Viipuri, siellä on nyt naapuri!” veisteli Viipurin poika Ossi Runne Karelia-puhallinorkesteria johtaessaan. Historian suuret käänneet tempaisivat joukoittain ihmisiä juuriltaan Karjalasta. Pääkaupunkiin asettuneet eivät antaneet murheen murtaa, vaan jatkoivat musiikkiharrastustaan perustamassaan soittokunnassa,

joka nyt tunnetaan nimellä Karelia-puhallinorkesteri. Tämän 60-vuotisjuhliaan viettävän orkesterin soittajat ovat nykyään lähtöisin eri puolilta maata, mutta heitä kaikkia yhdistää karjalaisuuden iloinen pohjavire.

Konsertissa kuullaan musiikkia ja muisteloita vuosien varrelta. Tämä suuri orkesteri hallitsee hienosti musiikin tyyliä lajit eri aika-

kausilta. Nykypäivää edustaa Arttu Takalon säveltämä tilausteos, joka saa konsertissa kantaesityksensä.

Konsertin johtaa kapellimestari Tom Bildo, laulusolistina on Marjatta Airas, ja juontajana toimii Seppo Hovi. Juhlakonsertti lauantaina 29.10. klo 16 Savoyteatterissa, Kasarmikatu 46-48, Helsinki. Liput 15 euroa, ennakkoon Lippupalvelusta.

Karjalan Liitto tiedottaa

Karjalaispukujen näytös Karjalatalolla 12.11.

Tänä vuonna vietetään kansallispuvun 120-vuotisjuhluvuotta. Sen tunnistaa on aihetta tehdä tutuksi myös karjalaisia kansallis- ja pitäjäpukuja, joita onkin runsaasti. Uusia asukokonaisuuksia syntyy jatkuvasti niin miehille kuin naisillekin. Karjalaisia pitäjä- ja kansallispukuja esittellään Karjalatalolla marraskuussa.

Lauantaina, marraskuun 12. päivänä pidettävässä tapahtumassa esittellään

luovutetun alueen kansallisia pitäjäpukuja ja tehdään muutenkin tunnetuksi kansallispukua, sen käyttöä ja vaihteita. Tilaisuus alkaa Karjalatalolla Helsingissä, Käpylänkuja 1, klo 12, ja sen avaa Karjalan Liiton liittoa tuen varapuheenjohtaja, kansanedustaja Katari Komi.

Pukunäytöksessä on mukana Suomen Kansallispukuneuvoston mallipukukokoelmassa olevia karjalaisia kansallispukuja ja muita

Karjalan pitäjien asuja. Pitäjäseurojen toivotaan tulevan esittelemään oman pitäjänsä asuja.

Karjalaisista kansallispuvuista kertoo FL Leena Stenberg. Lisäksi nähtävillä on Lady Ostapeckin laatiman valokuvanäyttely karjalaisista kansallispuvuista. Ohjelmassa on myös kansallispuvun valmistukseen liittyviä työnäytöksiä.

Näytökseen on 2 euron pääsymaksu.

Kirjamesut Karjalatalolla 2.- 3.12.

Karjalaiskirjoja keräilijöille, lahjaksi, omaksi iloksi

Karjalaan ja karjalaisuuteen liittyvää kirjallisuutta ilmestyy tiheästi. Niin uudet kuin vanhemmatkin kirjat vaihtavat omistajaa toisilla karjalaisilla kirjamesuilla Karjalatalolla Helsingissä perjantaina ja lauantaina 2.-3.12. Nyt järjestettävät karjalaiset kirjamesut ovat jatkoa vuoden 2004 kirjamesuille.

Tänäkin vuonna on ilmestynyt useita muistelmia ja kyläkirjoja. Niihin ja muihin viime vuosina julkaistuihin teoksiin on kootuna runsaasti arvokasta ja ainutkertaista karjalaista

kulttuuriperintöä.

Kahden päivän aikana ohjelmassa on lisäksi karjalaisuutta käsittelevien kirjailijoiden esittelyä, kirjan kustantajien kokemuksia ja vinkkejä julkaisujen tekijöille. Mukana on myös rautaisannos karjalankielistä kirjallisuutta, jota tulevat esittelemään mm. Tverin kirjamesuille.

Tilaisuus pidetään Karjalatalossa Helsingissä, Käpylänkuja 1, perjantaina 2.12. klo 14-19 ja lauantaina klo 11–18. Pöytävaraukset Karjalan Liitosta, liiton

jäsenseuroille ja jäsenille 30 euroa, muille 100 euroa.

Lisätietoja Karjalan Liitosta, Saija Pelvas, p. (09) 7288 1713, saija.pelvas@karjalanliitto.fi tai Mervi Piipponen, p. (09) 7288 1714, mervi.piipponen@karjalanliitto.fi.. tai www.karjalanliitto.fi.

Tapahtuman järjestää Karjalan Liitto ja OK-opintokeskus.

Tervetuloa kirjamesuille Karjalatalolle!

Mervi Piipponen
kulttuuri- ja
tiedotussihteeri
Karjalan Liitto

Kurkijoen kirkkojen muistoristi seiso*i* tukevasti paikallaan muistuttaen s*i*llä paikalla sijainneista Jumalan pyhäköistä.

Leena Meskanen ja Marjatta Poskiparta keräs*i*vät kukkia lepotauon aikana matkalla Kurkijoelle. Kalakurkien muistokukat ja kynttilän Kurkijoen kirkonmäellä sijaitsevalle vapaussodan vainajien muistomerkill*e* laskivat melliläläiset Leena ja Martti Meskanen. Milloinkohan risti on käännetty?

Martti ja Saini Repo löysivät Elisenvaarasta tihutyön jälkiä. Muistomerkiss*ä* luki: ”Tällä paikalla on sijainnut vuonna 1902 perustetun Elisenvaaran Nuorisoseuran talo.” Graniittinen muistokivi oli hajotettu, ja se lojui syyskuussa 2005 maassa palasina.

Kuvallisia muistoja Kurkijoelta

Kalakurkien kalastusmatka 16.-18.9.2005

Kalakurjet kokoon*tu*ivat illalla yhteislauluiltaan Raholan koulun ravintolaan.

Paarihuone toivotti meidät tervetulleiksi Kurkijoen keskimmäiselle hautausmaalle kuten ennenkin. Marjatta Poskiparta ja Raija Hjelm laskivat muistoristille pyhän puun eli pihlajan oksia.

Marjatta Poskiparta ja Pentti Kemppinen puolestaan laskivat Kalakurkien kukat ja kynttilän talvi- ja jatkosodissa kaatuneiden kurkijokelaisten sankarivainajien hautamuistomerkillle.

Uusimman hautausmaan ristille laskivat pihlajan oksia Meskaset.

Ei ollut kirkon sisällä rakenteilla oleva tsasouna saanut kesäkuun jälkeen uusia rakenteita. Entisen hotellin paikalle ei ole rakennettu mitään.

Entinen Raholan koulu jäi lähtiessämme seisomaan yksinäisen oloisena ja odottamaan seuraavia yöpyjiä ja saunoja.

Linja-automme sai kotiin lähtöamunamme odottaa kymmenisen minuuttia, kun muutamatasapäinen karja ylitti Raholan tietä. Pari paimenta koirineen ajoi karjaa laitumelle huuruista peltoa pitkin.

Kuva nykyisen Elisenvaaran veturitallista. Kuvassa samalla paikalla, jossa Eero Laukkanen oli pommituksen aikana, seisoo hänen muutama vuosi sitten edesmennyt ”kotiryssänsä” Alexander Morossoff, joka toimi vuosia hänen tulkkinaa. Paikat ovat tässäkin vähän muuttuneet. Ruskipoika haakee naftaa siitä, mistä ennen

300 metriä – ja ilman minäkäänlaista häirintää. Ovatkohan Neuvostoliiton sankareita kaikki?

Ilmatorjunnan puute

Tietoni mukaan ilmatorjuntaa samaisena päivänä ei ollut kuin yksi niin sanottu ”Kitti” vaunu, umpivaunu, jonka katolla 20 m/m kevyt it-tykki. Eivät laukaustakaan ampuneet. Tuli pojillekin muita kiireitä, minkä hyvin ymmärrän. On kirjotettu, että he olisivat mahdollisesti petteureita tai desantteja. On jopa mainittu muutamia nimeltäkin.

Valde Räihä oli silloinen asemapäällikkö ja muistini mukaan Mauri Heikkinen junanlähettäjänä. Nämä voi sulkea epäiltyjen luettelosta pois.

Sinä kesäkuuisena päivänä 20.6.1944 oli Viipuri menetetty ja ”neukuilla” oli koneita ilmassa ainakin tuhat, ja heidän sodanjohdoltaan oli käynyt käsky: ”Suomalaisia joukkoja siirretään Itä-Karjalasta kannakselle. Kaikki risteysasemat matalaksi, Elisenvaara tärkeimpänä.” Siinä käsitkseni tästä kohtalon päivästä. Sattuma korjasi satoaan valitettavasti.

Minun onneni oli se, että Vehniäisen Onni oli määrännyt minut ratapihan pohjoispäähän, ja VR:n onni oli se, ettei minusta tullut rautatieläistä, vaan urheiluliikkeen myymäläpäällikkö Jyväskylästä ja muusikko vapaa-aikoinani. Kuten hyvä ystäväni Leo Ojalehto minulle käyntikortteihin kirjoitti: ”Ex-muusikko”. Harmonikka on, mutta kun ei ossoo enää soittaa, kuuntelulaite oikeassa korvassa estää sen.

Paljon terveisiä elisenvaaralaisille, etenkin huutomäkeläisille.

Eero Laukkanen 76 v.
Ex-muusikko

Olinhan siellä minäkin... Elisenvaara 20.6.1944 klo 13.20

”Pikku Maurin” konehavainnot ja kirjoitus Kurkijokelaisessa nro 35-36/2.9.2005 pisti minutkin vielä kirjoittamaan tästä ikävästä muistosta. Aloittaisin ko, että olinhan siellä minäkin ja aivan paikan päällä?

Olin 14-vuotias ja ollut VR:n palveluksessa jo noin vuoden verran. Ensimmäinen työni oli komennusesimies Onni Vehniäisen asiapoikana kuljettaa junahenkilökunnalle ns. virkamääräyksiä poikkeavista työvuoroista. Väliaikoina avustin aseman henkilökuntaa matka- ja säilytystavaroitteita vastaanotossa.

Olikohan minun onneni vai kohtalon oikkua, että juuri sinä päivänä 20.6. olin saanut ”ylennyksen” vaihdemiehen apulaiseksi ratapihan pohjoispäähän niin sanotulle tallivaihteelle? Vetureiden ”ruokintapaikka” (vesi + puut) olivat hiukan kauempana, ja vaihde piti sitten kääntää jompaankumpaan ruokintapaikkaan. Siis avustin varsinaistavaihdemiestä.

Tästä alkaa sitten minun havaintoni ja kaikki se järkytys, jonka sain kokea nuorena VR:läisenä klo 13.20. Olin kääntämässä niitä ”rautoja” veturille, joka oli juuri menossa puille ja vesille, kun kuulin tallevalta melkoista koneiden pauhua. Katsoessani ylös näin melkoisen konelautan olevan tulossa juuri päälle.

Samalla havaitsin, että pommiluukut avautuivat koneiden alla ja hetken näkyi, kun pommit irtosivat pitimistään. Kuului kauhea ujellus ja sitten räiske. Kerkessin huutoa ja näyttää veturimiehille ylöspäin. Kuulin, kun he huusivat veturin päältä: ”Käännä, Poika,

Ex-muusikko Eero Laukkanen Niemisjärveltä. Eeron isä Pekka Laukkanen oli innokas lehtemme alkuaikojen kirjoittaja-avustaja.

rautoja! Älä huiski!” Samalla olin mahallani kiskojen välissä. Silloin tuli veturimiehillekin kiire pois koneen päältä.

Näytti aivan siltä, että niskaan tulee. Minun ja veturimiesten onneksi ei tullut meidän niskaan, vaan ryöpy tuli juuri siihen paikkaan, johon se oli tarkoitettu eli keskelle junarykeliä. Siellä olivat Räisälän evakkojuna ja sotilaskuljetusjunat.

Siinä sitä ihmeteltiin ja kauhisteltiin kolmestaan, mutta ei kauan, kun alkoi taas koneitten ääni kuulua ja näkyä. Ei muuta kuin rataluiskaan hiekkaa suutelemaan. Ei riittänyt ”neukuille” kaksi aaltoa, oli tulossa vielä kolmaskin.

Koneitten määrä

Tässä vaiheessa voisin palata silloisen 8-vuotiaan ”Pikku Maurin” aivan oikeaan havaintoon lentomuo-
dostelmasta. Pommarit ajoivat kolmelle jaollisella

ryhmällä.. Johtokone oli kahden siipikoneen kanssa keulassa ja sitten kaksi kolmen koneen muodostelmaa takana. Siis yhteensä yhdeksän kappaletta, tässä tapauksessa DB-3 –tyyppisiä kaksimoottorisia lentokoneita.

Siinä vaiheessa meitä oli jo kolme laskemassa koneitten määrää, kaksi yhdeksän koneen muodostelmaa. Veturin lämmittäjä sanoi lukeneensa myös toisen aallon konemäärän ja saaneensa 18 konetta. Ensimmäisen aallon konemäärää ei laskenut nuori VR:läinenkään. Silloin oli muita kiireitä.

Kolmannen aallon aikana kierteli pienempiä koneita mukana, joita luulin me suomalaisiksi hävittäjiksi, mutta katin kontit olivat nekin ”neukkujen” saattohävittäjiä, jotka paukuttelivat tykeillään. Maalina olivat tavaratoimiston takana olevaan lepikkoon ryntänneet evakkoraukat ja so-

tilaat. Nämä saattohävittäjät saattoivat liittyä mukaan vasta viimeisten pommarieitten mukaan, jota tarkkaavainen ”Pikku Mauri” ei kaverinsa kanssa nähnyt, minkä olen tarkistanut Maurilta.

Tuli jälkikäteen mieleen, että olisipa silloisena kesäkuun päivänä olleet ilmassa ja paikalla suomalaiset Mannerheimin ritarit ”Hasse” Vind (kaksi ristiä, ensimmäinen 31.7.1943 ja toinen 28.6.1944) ja Eino Ilmari ”Illu” Juutilainen (myös kahden ristin hävittäjä, ensimmäinen 26.4.1942 ja toinen 28.6.1944). Olis siinä ”neukkupilotilla” ollut pupu housussa ja kiire kotiin. Vahinko, etteivät olleet paikalla, heillä oli kiireitä Viipurin suunnalla.

Tämä hävittäjien paukuttelu selvisi minulle viimeistään silloin, kun olin viemässä jotain tiedotusta rata-

korjausjunalta Suohovin koululle, jonne VR:n toiminnat oli siirretty. Oikaisin koululle silloisen jalkapallokentän kautta, joka oli tavaratoimiston ja koulun välissä. Hävittäjän tykin ammus jätti nurmikkoon osuessaan läpimitaltaan 30 senttimetrin heinättömän alueen. Olivat kai räjähtäviä ammuksia. Voi vain arvata, millaista tuhoa ne tekivät siinä lepikossa, johon ihmiset epätoivoisina pakenivat.

Kirjassa Kurkijoki sodasta evakkoon on konemääräksi kirjoitettu 55 konetta ja ”Pikku Mauri” sanoo 54 konetta. Sanotaan, että kumpikin on oikein. Toinen laskija oli ”eppuloukalla” ja toinen VR:läinen, joka oli nenä ratapölkkyjen välissä. Kahden aallon konemäärä oli 36.

Pommitus tapahtui ratapihan suuntaisesti eteläpohjoinen, siis tulosuunta Hiitolasta päin, luultavasti rataa seuraten. Olen myöhemmin useasti ollut pienkoneissa hirvilaskentalennoilla mukana ja arvelisin lentojen pommituskorkeudeksi 1 000 jalkaa eli noin

Yöllä 21.6.1944 kuljettivat LaatPE:n kuorma-autot pommituksen uhrin Kurkijoen maamiesopistolle (navetan syöttöpöydälle) omaisten tunnistettaviksi. Kuvassa navetta nykykunnossaan.

On mainio asia, kun nykyisin arvostetaan kokkeja ja muitakin ruuanlaittajia. Kumma sen sijaan on se, kun elintarvikkeita mainostetaan niin älyttömästi. Eräs rouva kaupassa kyseli: ”Mitähän tänään laittaisin päivälliseksi”, vaikka kotonaan on monta laatikollista saksittuja ruokaohjeita. Lehdet ovat täynnään ruoka- ja laihdutusjuttuja.

Kuulun niihin, jotka tekevät mitä sattuu tulemaan ja minkälaisia tarvikkeita sattuu kotona olemaan. Arvostan kyllä hyviä ruokia. On elämys joskus herkutella hienossa ravintolassa. Kannattaa sitä joskus leikkiä rikkaitten elämää, etenkin jos joku muu maksaa.

Aikoinaan Aino-täti sanoi: ”Pitää olla ravurinumeroita, jotka aina onnistuvat ja joista kaikki tykkäävät.” Karjalanpaisti, 20 pikku pullaa ja kolmen munan kakkupohja olivat hänestä pistämätön yhdistelmä.. Silloin oli juhla joka pyhä. Nykyaikaan sopimaton pressetti, vaikka moni suu kovasti tykkäisi.

Sama täti sai kerran päähänsä, että minun pitäisi tulla keittämään ihmekeittoa, jolla kuulemma laihduisi. Nauroin, ettei sellaista

keittoa olekaan. Aino-täti oli kiva ihminen, joten menin. Mehu-Maija-kattilallinen sitä piti tehdä, vaikka kovasti vastustin, että liikaa sitä tulisi. Täti pettyi kovasti keiton makuun. Hän silpusi heti lautasillemme kinkkua sanoen: ”Osaa pitää terästää makkaralla ja loppua jauhelihalla. Kuka tällaista kaalikeittoa rupiaa ahtamaan?”

Nyt ovat pienet lapsetkin liian lihavia. Tyttäreni sanoo minun lihottaneen hänen poikansa. Puolustaudun: ”Kun saapi ravintoaineita yllin kyllin, alkaa ällikin pelata.” Siinä näkee, kun 13-vuotiaan pojan keskiarvo on 9,5.

Minä vetelin pienenä puolen litran viinapullosta täysmaitoa, jota mummot paransivat ”kermal ja sokuril”. Minua oli siunattu monella mummollla. Isona olen ihmetellyt, mistä känkkäränkkä-mummot oikein tulevat. Karjalassa olivat mummotkin mukavia.

Olen kuullut monen vanhan kertovan, miten heillä

oli lapsena nälkä. Muistan yhden Rintalan emännän kertoneen, että kun hän oli pieni ja köyhä, hän oli ollut porstuassa kurkkimassa jonkun talon juhlia. Siihen oli tullut joku nainen ja sanonut: ”Syötkö, tyttö, tämän? Tämä on hienon ihmisen oksennusta.”

Kerran Virtasalmella ke-säjuhlilla huomasin miehen ahmivan muurinpohjalettuja. Vieressä kaksi laihaa poikaa ruinasi rahaa isältään. Tämä ei antanut, naureskeli vain mennessään.

nousi ylös ja tuli eteeni kumartamaan ja sanoi: ”Kiitos, rouva, avustanne.”

Siitäpä aloin toisella silmällä seurata naapuripöytää. Tyttö oli hintelä, kalpea ja ihan hikinen eikä syönyt. Äiti tunki tytölle ruokaa: ”Syö heti paikalla, vasta huomenna saat ruokaa. Sitä

”Minä vetelin pienenä puolen litran viinapullosta täysmaitoa, jota mummot paransivat ”kermal ja sokuril”.

vain limukkaa litkitään.” Tyttö alkoi yökätä, jolloin isä nappasi tytön tukasta ja käsivarresta kiinni ja vei lennossa tytön autoon. Tyttö ei inahtanutkaan, kuului vain, kun auton ovi lojahti kiinni. Silloin oli kamalan kuuma päivä.

Mieheni muistelee vieläkin, että heillä oli seitsemän kilometrin koulumatka. Rikkaan talon emäntä huuteli heille joskus: ”Tulkaa, lapset, syömään.” Jos sattui paha ilma, emäntä käski poikansa viedä kylän lapset hevosella kouluun.

Kyläillessäni sain kuulla, että täysin valaistu voi elää ilman ravintoa. Joku mies on ollut syömättä jo

neljä vuotta. Sain tästä opista nipun lehtiä, mutta eivät ne minuun ole yhtään tehonneet. Tästä tuli mieleeni, että Minna Anna oli noin 4-vuotias, kun kuuli, että taivaassa ei syödä. Tyttö tuli topakasti minulle sanomaan: ”Minä en ainaakaan sinne taivaaseen lähde, kerra siellä ei saa syödä hyvää ruokaa.” Eräs tuttavani, entinen suurtalousemäntä sanoo ilolla menevänsä taivaallisia patoja hämmentämään. Naapuri käski sanoa tytölle, että taivaassa pidetään oikein pitoja.

Enpä uskalla tuohon mitään lisätä. Olkaamme onnellisia, kun on ahkeria ihmisiä, jotka tuottavat meille ruuan. On millä mällätä, vähemmillä etelän hedelmilläkin tultaisiin ihan hyvin toimeen.

Karjalanpiiraat ovat nyt in, mutta vatruskat ovat helpompia tehdä. Nimi vain tahtoo kadota. Käytän uutta muistioppia: kiinnitetään kirjain kerrallaan johonkin tuttuun. Siis V siihen yleiseen sanaan ja A on aakkosten alku, mutta mikäs kirjain sitten...

Anna

Länsi-Suomen lääninhallitus tiedottaa:

Kotisiivous maksaa keskimäärin 24 euroa tunnilta

Kotona tehdyn viikko- ja yölläpitosiivouksen tuntihinnat vaihtelevat 18 eurosta 30,50 euroon Länsi-Suomen läänin suurissa kaupungeissa. Tampereella tuntihinta on 24,00-30,50 euroa, Turussa 18,00-26,84 euroa, Jyväskylässä 20,00-26,84 euroa, Porissa 20,00-28,67 euroa ja Vaasassa 20,00-30,50 euroa. Siivouspalvelu on keskimäärin halvinta Jyväskylässä (23,51 euroa/h) ja kalleinta Tampereella (26,23 euroa/h).

Kotitalouspalveluiden hinnat eivät ole aina kiinteitä, vaan palvelujentarjoajat voivat noudattaa ”alkaen”-hintoja tai tarjousten perusteella annettuja hintoja.

Hinta-arvio kannattaa pyytää useammalta yrittäjältä vertailukelpoisesti määriteltynä. Osa palveluntarjoajista on hinnoitellut kertasiivouksen, suursiivouksen, muuttosiivouksen ja ikkunoiden pesun 1-8 euroa/h korkeammaksi kuin tavallisen viikko- ja yölläpitosiivouksen. Myös lauantaina,

sunnuntaina ja iltaisin tehtävä työ on usein kalliimpaa kuin tavallisena arkipäivänä tehty työ.

Länsi-Suomen lääninhallitus vertaili toukokuussa 2005 Kuluttajaviraston toimeksiannosta kotisiivouksesta perittäviä hintoja läänin suurissa kaupungeissa. Kirjekyselynä toteutetussa selvityksessä oli mukana 39 siivouspalvelujen tarjoajaa Turusta, Tampereelta, Jyväskylästä, Vaasasta ja Porista. Kyselyn liikkeet valittiin puhelinluetteloista ja internetistä löytyvien yhteystietojen perusteella. Kuluttajan ei ole kovin helppoa löytää kattavaa tietoa kotisiivousta tarjoavista yrityksistä ja yrittäjistä.

Luetteloista tietoja joutuu hakemaan eri kohdista ja aina ei ole selkeästi kerrottu minkälaista siivousta tarjotaan.

Välineet, aineet ja matkakustannukset

Yleensä siivoustyö tehdään palveluntarjoajan työ-

välineillä ja aineilla, jotka useimmiten sisältyvät perittyyn tuntiveloitukseen. Matkakustannukset sisältyvät lähes poikkeuksetta tuntihintaan, jos kyse on lyhyestä matkasta. Hintoja vertailtaessa kannattaa mahdolliset matkakustannukset sekä siivousaine- ja välinekustannukset kuitenkin selvittää.

Monet vertailussa mukana olevat yritykset tarjoavat siivouspalveluiden lisäksi myös muita kotitalouspalveluja kuten asiointiapua, ulkoiluapua, pihatöitä, lastenhoitoa, pyykinpesua, silitystä, vanhusten hoitoa ja pienremonttia. Remonttipalvelut maksavat yleensä kotitaloustopiitä enemmän.

Kotona teetetyn työn kustannukset voi osittain vähentää verotuksessa. Kotona tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä saa kotitalousvähennyksen, jonka määrä on 60 prosenttia yritykselle maksetusta työkorvauksesta. Verovähennys on vuodessa enintään 1 150 euroa/henkilö ja omavastuu 100 euroa.

Puolisoiilla vähennyksen määrä on yhteensä 2 300 euroa. Täyden 1 150 euron vähennyksen saa, kun kotitalous ostaa siivous- tai muita palveluita 2 083 eurolla.

Jos puoliset käyttävät kotitaloudessa vuoden aikana siivouspalveluja esimerkiksi 4 h/viikko eli yhteensä 200 h/vuosi tuntihinnan ollessa 25 euroa tunnissa, maksaa vuoden siivous yhteensä 5 000 euroa. Verovähennyksen jälkeen puolisoille jää viikkosiivouksesta maksettavaksi 2 700 euroa eli 13,50 euroa/h.

Vähennystä ei saa, jos työn suoritettava yritys tai yrittäjä ei kuulu ennakkoperintärekisteriin. Kuitenkin yleishyödylliselle yhteisölle tavanomaisesta kotitaloustyöstä tai hoiva- ja hoitotyöstä maksettu korvaus oikeuttaa vähennykseen. Rekisteröinnin voi tarkastaa esimerkiksi internetistä osoitteesta www.ytj.fi . Verohallinnon sivuilta www.vero.fi löytyy ohjeita kotitalousvähennyksen tekemiseen.

Satakieli

Sinä lauloit, lauloit ja luritit, olit ryhtynyt keväiseen työhön. Sinun laulusi jatkui, jatkui vain. Sinä laulelit puoleen yöhön.

En nähnyt sinua, laulaja, vain äänesi heleän kuulin. Sinä lauloit onnea, iloa, ihan pakahtuvan sun huulin.

Olit saapunut, keväinen laulaja, tänne Suomen suloiseen kesään. Sinä pikkuiset munasi pyörytit ikiomaan ruohoiseen pesään.

Aina laulella jaksoit iltaisin ja hoitelit poikasi pienen, mutta syksyllä pois taas lennähdit, minne saakka mennytkään lienet.

Terttu Ketola

Rakennusmies

Hää ol päivän rakennushommis: aamul olkii jäykkä ja kippii. ”Hieroppa sie selkää ja kylkii.”

Miehä yritin jyystää niitä luita kuivii. Ähke ja puhke käi: ”Tuosta ja tuolta ja kovemmi.”

Mitä jos polkisin niinko emme? ”Älä sunkaa, kuka tassii bonnelin sisält miut henkii?”

Anna

Oikeusministeri Luhtanen Moskovassa

Oikeusministeri Leena Luhtanen sopi Moskovassa syyttäjien vaihdosta Suomen ja Venäjän välillä. Pitkäaikaisen yhteistyön tuloksena Suomi sopi ensimmäisenä EU:n jäsenvaltiona syyttäjiä koskevasta vaihdosta Venäjän kanssa.

Oikeusministeri Luhtanen allekirjoitti asiaa kos-

kevan yhteisymmärryspöytäkirjan keskiviikkona 5.10. Venäjän pääsyyttäjänvirastossa Moskovassa. Pöytäkirjalla sovitaan yhteis-syyttäjistä, joiden tehtävänä on edistää rikosoikeusavun toimivuutta Suomen ja Venäjän välillä.

Venäjän oikeusministeri Juri Tshaika oli kutsunut

Luhtasen kolmen päivän vierailulle 3.-5.10. Ministerit keskustelivat muun muassa Euroopan unionin ja Venäjän välisistä suhteista sekä oikeus- ja sisäasioiden tulevista painopisteistä. Venäjä toimii Euroopan neuvoston ministerikomitean puheenjohtajana samaan aikaan, kun Suomi on EU:n

puheenjohtajamaa syksyllä 2006.

Ministeri Luhtasen vierailuun kuului myös tapaminen Venäjän presidentin hallinnon valtio-oikeudellisen osaston johtajan Larisa Brytshovan kanssa. Venäjän ja Suomen oikeusministeriöiden yhteistyönä toteutetaan useita eri hankkeita.

Yleisen oikeusavun kehittämishankkeen tuloksena Venäjä ottaa käyttöön suomalaisen oikeusapujärjestelmän ensi vuoden alusta.

Oikeusministeri Luhtasen seurueeseen kuului oikeusministeriön kansliapäällikkö Kirsti Rissanen, joka avasi tiistaina 4.10. Moskovassa järjestetyn

Haagin vuoden 1965 yleis-sopimusta käsittelevän koulutusseminaarin. Yleis-sopimus koskee oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomaille siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa. Seminaarin järjestivät Suomi ja Kanada yhteistyössä Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin kanssa.

Oikeusministeriö

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 18

Valmistautuminen isän sotaanlähtöön

Elettiin tammikuun puoltaväliä 1940. Uusia ja aina vain vanhempia ikäluokkia oli kutsuttu reserviin. Isänikin oli jo valmistautunut siihen, että vielä hänellekin se kutsu tulee. Sen tähden hän oli minullekin vähän selviteltyt töitä, miten ne oli parhaiten tehtävissä, jotta voisin niistä selviytyä.

”Kyllähän se vähän raskasta sinulle on, mutta kylä sinä niistä selviät. Tietysti tuo halonajo, jos se jää sinun harteillesi, on ehkä kaikkein raskain tehtävä kaiken muun lisäksi”, selitelti isä. Isä oli nimittäin tehnyt 50 kuution halkokaupan Valtion rautateille. Halot piti ajaa Akkaharjun asemalle.

Nousiaisen Pekka oli luvannut jo syksyllä, että hän kevättälvella tekisi ne meidän halot. Hän ei ollut joutunut sotahommiin, sillä hän jonkun takia kuului B-luokkaan, joten hän ei ollut käynyt sotaväkeä eikä niin ollen ollut reserviläisten kirjoissa. Sen takia hän ei ollut velvollinen lähtemään sotahommiin. Hän oli ollut useasti meillä sellaisissa satunnaisissa töissä.

Pekka oli jo aloittanut halkojen tekemisen, koska se kävi aika lailla hitaammin, kuin jos ne tehtäisiin sulan maan aikaan. Ne piti olla maaliskuun alkuun mennessä asemalla pinotaina vastaanottoa varten. Silloin tulisi hankintapäällikkö tarkastamaan pinon ja samalla hyväksymään kaupan, jos pino olisi oikein ladottu. Se ei saanut olla liian tiivis, ja siinä sai olla vain sallittu määrä pyöreitä halkoja, ja nekin täytyi olla aissattuja eli niihin oli kahdelta kantilta veistetty viilto pöllin päästä päähän.

Vastaanottajat tekivät aina pistokokeita ja ottivat joitain pyöreitä halkoja ja näin totesivat, oliko niissä aisat ja jos aisattomia löytyi, saattoi joutua purkamaan koko pinon ja aismaan ehjät halot tai heittämään ne sivuun ja latomaan pinon uudestaan. Saattoipa joskus käydä myös niin, että jos oli latonut pinon liian tiiviiksi ja virheellisesti, niin silloinkin joutui purkamaan pinon ja latomaan halot uudestaan määrätyllä tavalla asetellen ja sopivan harvaksi, sillä halkojen ja pinojen välissä täytyi ilman päästä hyvin kiertämään, jotta halot kuivuisivat hyvin.

Näin kävi eräälle isännälle, kun hän ei raaskinnut ottaa latojaa, vaan latoi itse

samalla, kun purki kuorman, jolloin tuli liian tiivis pino, joka täytyi latoa uudestaan. Isäntä kyllä sai monta mottia halkoja takaisin, kun ammattilatoja teki pinon, joka kelpasi vastaanottajalle. Siksi isäkin antoi latomisen siellä olevalle latojalle, joka latoi monelle ajajalle.

Meiltä ei kerinnyt tehdä kuin kaksi reissua päivässä, ja yhdessä kuormassa meni noin motti kelistä riippuen. Hyvällä kelillä meni vähän enemmän. Me emme isän kanssa ehtineet kuin muutama päivä käydä viemässä kuormat asemalle, kun isälle tuli leijonakuvala varustettu kirje, jonka sisällön heti arvasi. Isällä oli muistaakseni noin viikko aikaa ilmoittautua jossakin, sitä en muista missä, mutta joka tapauksessa siviilityöt loppuivat ja alkoi armeijan hommat.

”Kyllä sinä täällä pärjääät siihen saakka, kun minä tulen takaisin.”

Minä sain isältä vielä viimeisiä ohjeita, miten menettellä missäkin tapauksessa. Kun lähdön hetki koitti hän lohdutteli: ”Kyllä sinä täällä pärjääät siihen saakka, kun minä tulen takaisin.” Ja pärjäsinhän minä, jos ei niin hyvin mutta jotenkin.

Taakka harteilla

Kyllähän se vähän oudolta tuntui, kun itse joutui ajattelemaan kaikki tehtävät, miten olisi parempi: tehdäkö nyt vai jättää huo-

miseksi. Sillä tekemistä kyllä riitti, olihan pidettävä huoli siitä, että karjalle oli heiniä ja jauhoja. Heinät näet olivat Koskuilla, ja jauhot täytyi käydä teettämässä Tyrjän myllyssä, johon oli matkaa noin viisi kilometriä.

Joskus sattui niin, että myllyreissulla meni melkein päivä, jos ei lähtenyt tarpeiksi ajoissa aamulla liikkeelle. Myllyssä jauhettiin siinä järjestyksessä, kuin oli myllylle saapunut ja jokainen piti kiinni omasta vuorostaan, vaikka kyllähän ne joskus tahtoivat pientä poikaa vähän juksata. Mutta kyllä myllärikin piti vähän vuoroista huolta, etteivät jotkut kovin paljon etuilleet. Mutta oman aikaa se aina kuitenkin vei, ennen kuin jälleen oli kotona.

Pari viikkoa siitä sitten sai olla rauhassa. Silloin voi keskittyä muihin tehtäviin, joita kyllä riitti, sillä karjatiloiilla on aina työtä, kun vain ehtii tehdä. Isän lähdettyä ne jäivät yksin minun harteilleni. Navettatyöt hoituivat kyllä suurelta osin naisten toimesta, joten heidänkin työtaakkansa lisäänty, mutta kovalla sisulla ja sitkeydellä siitä selvitettiin. Silloin ajateltiin: ”Eihän sota voi kovin kauan kestää.”

Halkourakka

Kaikkein suurimman työn aiheutti halkojen ajo, joka oli sellainen ylimääräinen tehtävä normaalin päivätyön lisäksi. Ja se oli tehtävä helmikuun aikana, ei siinä muukaan auttanut kuin ruveta ajamaan. Nousiaisen Pekakin ahkeroi, että saisi urakkansa määrääikaan mennessä tehdyksi, ettei s o p i m u k s e n täyttämisen onnistuminen olisi hänestä kiinni.

Sota-aikana kaikki oli mahdollista, voisi sattuua mitä tahansa, etten saisi sopimuksen mukaista määrää halkoja ajettua asemalle. Ehkä Pekkakin vähän pelkäsi, mahtaisinkohan keritä kaikkia maaliskuun alkuun mennessä ajamaan, mutta yrittää kuitenkin täytyi, kävi-

si sitten miten kävi. Jos ei yritä, niin sitten ei ainakaan mitään saavuta. Niin alkoi tämän pojan ensimmäinen rahdinajourakka asemalle, jonne oli matkaa noin kuutisen kilometriä, muiden välttämättömien töiden kuten heinäajojen ja muiden kotitöiden lomassa.

Kahdella hevosella Akkaharjuun

Kun läksin yksin ensimmäiselle reissulle asemalle viemään halkoja, valjastin molemmat hevoset rekien eteen. Kolmas hevosemme oli niin nuori, että sitä vasta alettiin opettaa ajohommiin kesää varten. Äitini näki minun valjastavan molemmat hevoset ja kysyi: ”Kukas tuolla toisella hevosella ajaa?” Minä tuumasin yksikantaan, että minähän sitä meinasin ajaa ja tulisihan se perästä ilman ajamistakin.

”Olisihan tuo riittänyt sinulle yksikin hevonen”, jatkoi äiti, johon minä vastasin: ”Mutta jos samalla menee kaksi kuormaa, niin nopeammin saan ne ajetuksi.” Niin läksin tekemään kuormia metsään, jonne ei ollut kovin pitkä matka, sillä kotihaassa oli sellaista taajaa koivikkoa, josta tämä halkomäärä hakattiin.

Kun sain kuormat tehtyä, läksin ajelemaan asemalle päin. Nuorempaa hevosta ajelin itse, ja vanhempi seurasi perässä. Niin matka jatkui asemalle ilman mitään hämminkiä, ja minä löysin oman pinoni paikan, jonka latoja oli jo aloittanut, sillä ajaja vain purki kuorman niin nopeasti kuin suinkin ja läksi hakemaan uutta kuormaa.

Minäkin heittelin omat kuorman tyhjäksi ja läksin hakemaan uutta kuormaa. Latoja ihmetteli: ”Mitäs sinä nyt yksin ajelet, kun ei kaveria näy?” Kerroin, että isä joutui lähtemään armeijan hommiin ja nämä jäivät minun tehtäväkseni, mutta ehkä tästä selvittäisiin, jos ei mitään erikoista tapahtuisi.

Halonajo jatkui, samoin myös sota. Suomalaiset olivat joutuneet peräytymään Länsi-Kannaksella kovan painostuksen alaisena. Linjat lähestyivät jo Viipuria, mutta mitään paniikkia ei suomalaisten joukkojen keskuudessa ollut, ainakin jos radiosta saadut tiedot pitivät paikkansa. Myös kotirintamalla oli jo sotatilaan totuttu, kun ensi järkytyksestä oli selvitty eikä Tiltun lupaama pikamarssi Helsinkiin ollutkaan onnistunut. Siitä olivat pitäneet

Oi niitä aikoja

entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saareksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijolle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tarinat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamit päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

suomalaiset sotilaat huolen.

Mutta joka päivä sota muistutti olemisestaan, sillä tykkien jyly kuului kuin kaukainen ukkosen jylinä. Lisänä olivat lukuisat Elisenvaaran pommitukset, jotka saivat meilläkin ikkunat helisemään. Tuntui, kuin sinne ei varmasti jäisi kiveä kiven päällä eikä yhtään ehjää asuntoa, kun sitä joskus kirkkaana talvipäivänä pommitettiin useamman kerran päivässä.

”Mutta joka päivä sota muistutti olemisestaan, sillä tykkien jyly kuului kuin kaukainen ukkosen jylinä.”

Akkaharjua pommitettu

Eräänä aamupäivänä, kun ajoin asemalle ja ylitin ylikäytävän ja käännyin halkolaanille, huomasin, että tie oli poikki. Edessäni jonkun matkan päässä näkyi kaksi suurta pommi-kuoppaa, joista oli multa levinnyt laajalle alalle. Ajettuani lähemmäksi huomasin, että aikaisemmin tulleet olivat tehneet jäljet pommi-kuoppien ohitse laanille, joten minä käytin myös niitä jälkiä.. Todennäköisesti nämä pommit olivat tarkoitettu radan katkaisemiseksi, mutta ne olivat menneet hiukan sivuun. Tätä kiertotietä käytettiin siihen saakka, kunnes kaikki halot tuli ajettua.

Asemapäällikkö kävi ilmoittamassa että siitä lähtien oli aina käytävä asemalta ensin kysymässä, oliko asemalle annettu ilmahälytys ja jos oli, ei saanut ajaa asema- alueelle, vaan oli odotettava metsätaipaleella, kunnes hälytys oli ohi. Sillä jos koneet sattuisivat tulemaan päälle, niin silloin voisi leikki olla kaukana. Vaikka eivät olisikaan pommittaneet, niin niissä olleet konekivääriampujat olivat jo osoittautuneet sangen liipasinherkiksi miehiksi: ne saattoivat ampua kaikkea, mikä vain liikkui, yksittäisiä henkilöitäkin. Sellaistakin oli sattunut.

Minun kohdalleni ei sattunut yhtään hälytystä, joten sain ajaa halkoni aivan rauhassa. Mutta jotkut sanoivat joutuneensa odottamaan. Kuormat laaneilla purettiin yleensä siihen tahiin, ettei siellä kauan viihdytty, sillä koskaan ei tiennyt, milloin rataiskson päätkä alkaisi soida. Se oli hälytysmerkki, kun asema-

päällikkö alkoi suurella vasaralla lyödä roikkuvaan kiskonpätkään, jollei sitten asemalla sattunut olemaan jotain veturia, jolla annettiin hälytys.

Kaikesta huolimatta 50 kuutiota halkoja tuli asemalle ajettua ennen määrääikää eli helmikuun loppua. Latojakin pysyi aikataulussa, eli joka aamu olivat kaikki ajetut halot ladottu. Hänen tehtäväkseen jäi vain halkojen luovuttaminen vastaanottajalle, sillä latominen oli hänen vastuullaan. Sen piti olla niin suoritettu, että vastaanottaja sen hyväksyi.

Näin päättynyt elämäni ensimmäinen rahtiurakka, josta selvisin omasta mielestäni aika hyvin. Ei mitään suurempaa haaveriaakaan sattunut, eivät hajonneet vehkeet eivätkä hevosetkaan loukanneet jalkojaan eivätkä karanneet, vaikka niitä oli kaksi, joista piti huolehtia.

Sunnuntaisin Kirkkohonkoin pukroilla

Vaikka minulla olikin vuonna 1940 kiireinen helmikuu, oli minulla sentään sen verran vapaata ainakin pyhien seutuna, että kerkesin toisten kylän poikien kanssa Kirkkohonkoin pukroille mäenlaskuun ja parantamaan tätä maailmaa - ainakin omasta mielestäni. Kaikilla oli sama toivo, että sota loppuisi pian. Siinä yks kantaan todettiin: ”Jos se niin kauan kestää, että näillä pukroilla taisteltaisiin, niin silloin taitaisi olla mennyttä koko Suomi.”

Ei kukaan aavistanut, että ne taisivat olla Saareksen pojille viimeiset yhdessä vietetyt mäenlaskuhetket Kirkkohonkoin pukroilla. Olihan siellä vietetty lukemattomia talvipäiviä, ei vain poikien kanssa, vaan siellä olivat myös tytöt useasti mukana. Sillä eivät tytöt sen huonompia laskijoita olleet kuin pojatkaan. Ehkä ne kaikkein jyrkimät rinteeet jäivät heiltä laskeamatta, mutta jäi monelta pojaltakin, mutta se ei yhteistä iloa pilannut.

Toinen mäenlaskupaikka oli Kelkutmäki, joka sijaitti meiltä noin runsaan puolen kilometrin päässä, siinä oli yksi rinne, joka laski Aumasuolle. Kyllä siitäkin aika hyvät kyydit sai, kun ei haluttu mennä pukroille asti.

Kalaisia muistoja

Laitanpa minäkin lusikani tuohon ”Kalakurkien” soppaan, he kun käyvät siellä Laatokalla kaloja naraamassa. Ainahan kannattaa pyydystää, vaikka ei saisikaan ja jos se iso kala sitten nappaa eli se vonkale, jonka pituutta kertomaan eivät kädetkään riitä, niin siitähän vasta tarinaa riittääkin.

Meidän ukko ennen kalasti kotitarpeiksi, pääasiasa Rokkalammesta, joka olakseen niin pieni lampi oli kalarikas ja puhdasvetinen. Se sai täydennystä lähteistä, ja muistan itsekin uinti-reissulla ihmetelleeni veden kirkkautta, näki syvälle paljain silmin.

Ukko ei kehuskellut koskaan saaliin suuruudella. Mikäli joku kysyi, oliko tullut kalaa, oli vakiovastaus: ”Ainahan sieltä jokuu tulloo.” Tervun joesta hän sai kerran hauen, joka painoi kuusi kiloa. Minäkin muistan tuon kalan. Kun se suuressa ”taasassa” vedessä loiski tuvan lattialla, kalastaja myhäili tyytyväisenä.

Keväisin tuli paljon pieniä kaloja, jotka sitten pe-

rattiin ja kuivatettiin (ahavoitettiin) ulkona. Naru vain laitettiin pään läpi ja ripustettiin roikkumaan lanraakaan, joka oli viritetty puusta puuhun. Niistä kaloista sitten myöhemmin haudutettiin läskin kanssa ruokaa savipotissa. A vot! Ukolla oli tuohikontti, jossa saalis kulki selässä mukavasti.

Suurlähettilään vonkale

Itse en ole koskaan edes onkinut enkä siis saanut edes pienintäkään sinttiä, mutta kerron tosi isosta kalasta, jonka entinen isäntäni suurlähettiläs sai. Hän oli Yhdysvalloissa presidentti Kekkosen ja seurueen kanssa kalastamassa suurilla vesillä 1970-luvulla, ja kala, joka tarttui pyydykseen, oli miekkakala. Se tosin määriteltiin myöhemmin purjekalaksi.

Aikamoinen vonkale se purjekala todella oli. Näinkin sen, kun otus tuli tosin kuolleenä ja täytettynä meidänkin ihailtavaksemme. Sen miekkakin oli varmaan ainakin puoli metriä pitkä.

Tämä saalis ei sitten tarttunutkaan presidentin pyydykseen, vaan suurlähettilään. En tiedä, liekö ollut kateutta ison herran puolelta, mutta jotain lie hänelle myös ”Ahti” antanut eli meri suonut.

Tämä miekkakala on erittäin maukas ja arvokas kala, sitä tarjottiin usein lounasvieraille grillattuna, mutta kalakaupastahan se tietysti piti ostaa. Eikä se myöskään ollut halpaa syötävää.

No, tämä kyseessä oleva kala tuli sitten isossa laatikossa kuin ruumis arkusaan muistoksi sen pyydystäjälle. Mutta tämä lahjoitti sen Suomeen palattuaan Luonnontieteelliseen museoon, jossa se nyt on. Soitin sinne ja olisin halunnut tietää kalan mittoja, mutta museo on kiinni ja remontissa seuraavat pari vuotta, joten ei ollut mahdollisuutta saada tietoja kortistosta.

Erilaisia herkuja

Olen myös syönyt Teksasissa savustettua haikalaa, eikä sekään ollut hassumman makuista. Aika

Saini Revolla ei ollut kovaa työtä punnitessaan tänä syksynä Kalakurkien kalansaaliita. Homma hoitui sukkelaan Raholan koulun rappusilla.

tummalihaista se kylläkin muistini mukaan oli. Näin Teksasissa myös haikaloja isoissa pakastealtaissa kokonaisina. Sievä rivi ham-paita vain irvisteli kohti katsojaa. Eipä olisi ollut hyvä joutua niiden leukojen väliin vesillä ollessa. Hyvä, kun olivat siellä pakastealtaissa!

Koska minulta ei kalastaminen suju, olen keskittynyt vain syömäpuoleen.

Muistaakseni Karjalassa ei syöty juurikaan silakoita (ei ainakaan meillä), mutta muikkuja kylläkin. Sitä suosittiin.

Olen reissuillani maistelutut kaikenlaisia merenanti-mia, muun muassa ostereita, mutta vain joko paistettuina tai grillattuina. En ota sitä riskiä, että raakana nielais-tusta osterista saisin itseni kipeäksi. Niin on monelle käynyt. Paras on uskoa.

Kalassa ei ole muuta vikaa kuin ne ruodot. Aina joku piikki ruoasta löytyy, vaikka ostaisi kalafileitä. Mutta sanontahan kuuluu, ettei ole luutonta lihaa eikä ruodotonta kalaa. Ankeriaassakin on selkäruoto. Kaikenlaista elävää se vesi sisällään pitää, valtameret niistä isoimpia. Näitä miet-tien

Jaakon tytär

Syöpäviikolla liikuntaa ja laihdutusta

Syöpäjärjestöt tempaisevat teemaviikollaan 10.-14.10. liikunnan ja painonhallinnan tärkeyden puolesta ympäri Suomea. Tilaisuuksissa toivotaan liikkuvan muidenkin kuin Syöpäjärjestöjen 140 000 jäsenen, ja ne muistuttavat kunkin omista mahdollisuuksista ehkäistä syöpää. Tapahtumat ovat osa kansainvälistä Euroopan syöpäviikkoa.

- Lihavuus näyttää lisäävän tiettyjen syöpätautien vaaraa. Näyttö on vahvinta kohdunrunгон, rinta-, munuais- ja paksusuolen syö-

vän osalta. Rintasyövän suhteen lisääntynyt vaara näyttää rajoittuvan vaihdevuosien jälkeiseen aikaan, sanoo Syöpäjärjestöjen ylilääkäri Matti Rautalahti.

Ylipainosta ja liikkumattomuudesta johtuvat syövät yleistyvät.. Teollisuusmaissa ihmiset ovat yhä ylipainoisempia, ja näissä maissa tietyntyyppiset syövät ovat edelleen kasvussa, vaikka terveydenhuolto on yhä tehokkaampaa. Kansainvälinen syöväntutkimuslaitos IARC arvioi, että kolman-

ais- sekä rintasyövästä joh-tuu ylipainosta ja liikunnan puutteesta.

Liikunnan ja painonhallinnan keinot ovat yksinkertaisia. Painoindeksin ja vyötärön ympäryksen mitaamalla voi arvioida oman tilanteensa. Yli 40-vuotiaiden kannattaa käydä ensin lääkäriellä tarkistuttamassa sydän- ja verenkiertoelimiensä kunto. Aikuisten tulisi liikkua vähintään puoli tuntia päivässä, lasten ja nuorten tunti päivässä. Ravinnossa tulisi välttää rasvaa ja sokeria ja olla al-

koholin kohtuukuluttaja. Kasviksia, hedelmiä ja marjoja pitäisi syödä päivittäin puoli kiloa eli kuuden oman kämmenellisen verran. Tärkeää on tasapaino eli syödä sen verran kuin kuluttaa.

Syövän kokemus voi auttaa muutokseen.. Syö-vän sairastaneiden on myös hyvä kiinnittää huomiota elämäntapoihinsa, joilla voi ehkäistä sairauden uusiutumista. Syöpäsäätiö myönsi viime vuonna 200 000 euron apurahan liikunnan merkityksen selvittämiseen rintasyöpäpotilailla. Tutki-

muksen avulla pyritään saamaan selkoa muun muassa siitä, kuinka rasvakudos, estrogeenin määrä elimistössä sekä liikunta liittyvät yhteen. Elinikäinen estrogeenialtistus lisää rintasyövän määrää.

- Liikkumista voi harrastaa jopa hoitojen aikana. Sopivan rauhalliset liikuntaharjoitukset parantavat elämälaatua, lihasvoimaa ja kuntoa sekä vähentävät hoitojen sivuvaikutuksia. Sairauden kokemus voi auttaa elämäntapojen muutokseen pitkällä aikavälillä, sanoo

ylilääkäri Rautalahti Syöpäjärjestöistä.

Tärkeät muistisäännöt

- Painoindeksin pitäisi pysyä 18,5-25 välissä.
- Lihavien tulisi laihtua ainakin 5-10 %. Laihtumisen aiheuttamat hormonaaliset muutokset pienentävät myös syöpävaaraa.
- Terveydenhuollon tulee kiinnittää huomiota painonhallintaan ja fyysisen aktiivisuuden merkitykseen. Painon ja vyötärön ympäryksen mittaamisen pitää kuulua vakiomittauksiin.

Syöpäjärjestöt

Hymy huuleen

Perheemme joutui muuttamaan usein, koska mieheni oli armeijan palveluksessa. Lapsemme oppivat solmi-maan nopeasti ystävyssuh-teita. Eräänä talvipäivänä kuusivuotias poikamme halusi lähteä leikkimään uuden ystävänsä kanssa, jonka hän oli tavannut edellisenä päivänä pihalla. Hän puki ylleen suojahaa-larin ja pynttäsi itsensä niin, että lopulta näkyivät vain silmät. Melko pian hän kuitenkin palasi kotiin myr-tyneen näköisenä. ”Mikäs nyt on hätänä?” kysyin. Poika vastasi niin halveksi-vasti kuin kuusivuotias vain kykenee: ”Se olikin likka.”

Viisivuotias poikani tuli innoissaan näyttämään pihalta löytämänsä aar-retta. Hänen kädessään oli

kastemato. Yritin kätkeä inhoni tuota limaista otusta kohtaan ja sanoin suostut-televasti: ”Eiköhän sinun olisi paras viedä pikku mato sinne, mistä löysit sen. Sillä on varmaan jo kova ikävä äitiä.” Poika meni ulos, mutta palasi hetken kuluttua sil-mät säteillen. Nyt hänellä oli kädessään kaksi matoa. ”Kato!” hän sanoi tohkei-saan. ”Mä löysin sen äi-din!”

Soitin äsken erälle ystä-välleni. Hän ei ollut kotona, mutta puhelinvastaaaja kuului tuttu ääni: ”Vakuu-tusasiamme ovat kunnossa. Emme tarvitse uutta tieto-sanakirjaa. Emme halua osallistua mihinkään kyse-lytutkimukseen. Emme myöskään halua tilata yh-tään uutta lehteä. Jos kai-kesta huolimatta haluatte jättää meille viestin, tehkää se äänimerkin jälkeen.”

Kyllä löytyy matokuureja kaikille madoille. Mikähän teille saisi olla?

Otan kuurin ilimatoiselle.

Käynnäydy! Uusi ihmevoide kaunaisuuteen! Poistaa vanhaakin kaunain!

Eskon puumerkki

Uusi majoituspaikka Kurkijoella

Kurkijoen Lopottiin on noussut uusi tasokas ”omakotitalo”. Sitä tarjotaan matkailijoille kohtuuhintaan. Talo on erittäin siisti. Siihen saadaan majoitettua kaiken kaikkiaan 18 henkilöä.

Varsinaisessa talossa on useampia makuuhuoneita, joihin mahtuu 14 henkilöä nukkumaan, sekä yhteinen keittiö ja ruokailutilat. Lisäksi talosta löytyy pieni uima-allas ja sosiaalitilat.

Piha on viihtyisä, joskin vähän vielä kesken. Pihalla on myös pieni allas. Pihapiiri on aidattu kauttaaltaan ja sille on rakennettu tilava saunarakennus, jonne saadaan neljälle sängyt.

Talo pihoineen sijoittuu Kurkijoen sahan ja Lars Sonckin piirtämän talon väliin siis kirkonmäeltä katsotuna Linnamäen ”takapuolelle”. Matkaa kirkonmäelle taitaa kertyä noin kilometri, ehkä vähän allekin.

Pienessä keittiössä on mahdollista vaikkapa kokata porukalle ruoat. Mielestäni ateriapalvelun voi myös ostaa. Huoneet olivat erittäin siistit. Taloa on käytetty.

Raija Hjelm

Makuuhuoneet ovat askeettisia mutta erittäin siistejä, uusia kun ovat. Myös WC:t ja muut tilat ovat siististi tehdyt.

Uusi talo on noussut Kurkijoen Lopottiin. Sinne toivotaan myös suomalaisia matkailijoita.

Syksy

Syksy saapuu omenapöskin, lapset läiskii kurasappain, värikkäät lehdet tuulella tanssii, pian on tienoot kuurassa.

Syksy ja ruska, tuo elon tuska, katoavaisuuden meille näyttää, alleen vanhan vihreyden peittää, mutta uudesta toivon antaa.

Anna

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Ruovedellä
2. Mannerheim-ristin ritarien
3. tulta
4. Riitta Uosukainen
5. Bukefalos
6. islam
7. vuonna 1941
8. satujen
9. Japanissa
10. 180 astetta

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KOULULUOKAT / SEURAT
Ansaitkaa 700 €!
Myymällä helposti myytävillä tuotteillamme!
Soita: 010-850 47 90

TILAA Kurkijokelainen
Koulukuja 7
32200 Loimaa
Avoinna: Ti & Pe klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätt Loimaan Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA
• Kellohuoltopalvelu
• Käsikaiverrukset
• Konekaiverrukset
• Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
• Sormuksien valmistus
• Ja nyt myös lasikaiverrus
KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ
KELLOLIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloon vastapäätä)

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
varatuomari Anne Röppänen
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Erikoishammasteknikko

EHT-liiton jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Tarjoukset voimassa: perjantai - lauantai 7. - 8.10.2005.

Enemmän valinnanvaraa arkeen ja juhlaan!

Spar Karjalanpaisti
700 g (5,70 kg)
3,99 rasia

Norjalainen Merilohifile tai Suomalainen Naudan Paisti-jauhe-liha
5,99 kg

Popsi Iso Viitonen nakki
900 g (2,88 kg)
2,59 pkt

Premia Vaniljakermajäätelö
1 l
0,69 pkt

Spar Maustettu porsaun uunifile
n. 1,2 kg
5,95 kg

TUORETTA & RAIKASTA Suomalainen peruna 10 kg pussi 3,80

Oululainen Reissumies
235 g (3,36 kg)
0,79 ps

Valio Aamupala sulatejuustoviipaleet
200 g (8,45 kg)
1,69 pkt

Forssan Peruna-, punajuuri- tai italiansalaatti
400 g (3,98 kg)
1,59 rasia

KAUPPAMIES LOIMAA
Alko 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Kahvila Milla 762 4432
LOP. Kultapiste 763 2150
Olgatar 762 1413
Ritvan ja Olin Eines-keittiö 763 68520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR